Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ... 21-нээ гарана | № 68 (14088) | 1973 оной мартын 22, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ШЭНЭ ЗАВОДОЙ ШЭНЭ ПРОДУКЦИ

(Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй томо барилгын ашаглалгада үгтэһэндэ зорюулагдаһан митингһээ)

…бликымнай ажабай- …ехэ удха шанартай …г үсэгэлдэр боло- …ргэнүүдэй хабсарга- …мал зүйлнүүдэй за- …түрүүшын ээлжээн …гада тушаагдаа. Энэ …зорюулагдаһан олон …хабаадалгатай митинг …гэргэгдөө.

…бликымнай хүтэлбэ-…, Улаан-Үдэ горо-…йна, совет органуу-…мэрилэгшэд, СССР-…спортна барилгын …ствын главмосто-…гээлэгшэд, ороной-…ргэнүүдэй металл зүйлнүүдые бүтээдэг бусад заводуудай мэргэжэлтэд, Улаан-Үдын промышленна томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, завод барилһан барилгашад, заводой хүдэлмэрилэгшэд митингдэ хабаадалсабад.

Партиин Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Н. Вовк** митингые нээбэ. Һүр жабхаланта хүгжэм зэдэлнэ. Һүүлээрнь Гүрэнэй комиссиин түрүүлэгшэ, главмостостройн главна инженер Георгий Петрович **Соловьевто** үгэ үгтэбэ.

— Партиин обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Модогоев, заводой түрүүшын ээлжээнэй барилгын дүүргэгдэһэн тухай Таанда элидхэнэбди, — гэжэ тэрэ үгэеэ эхилээд, ороной ажахыда энэ заводой ямар удха шанартай байһан тухай тэмдэглээ. Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын байгуулагдаһанһаа хойшо 50 жэлэй ойн гүйсэхэ энэ жэлдэ заводые ашаглалгада тушааһандаа барилгашад баяртай байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын дархашуулай бригадые даагша **В. Ц. Санданов** заводые баригшадай үмэнэһөө үгэ хэлээ. Арадай ажахыда шухала хэрэгтэй продукци бүтээн гаргаха энэ заводой барилгые бидэнэр үдэршье, һүнишье зогсоогоогүйбди, гэээд тэрэ хэлээ. Барилгашад завод байгуулхатай хамта ажалай ехэ һургуули, олон бэрхэшээл дабан гараа. Иимэ шалгалта һайнаар барижа гараһандаа омогорхолтой, баяртай байнабди.

Заводой хүдэлмэришэдэй зүгһөө электро-гагнууршан автоматчик **В. П. Голевто** үгэ үгтөө.

— Манай коллектив иимэ ехэ, иимэ томо завод барижа, тэрэниие ашаглахын, продукци бүтээн гаргахын тула бидэнэртэ тушаан үгэһэнэйнь түлөө барилгашадта, хабсаргагшадта баяр хүргэнэбди. Манай мэдэлдэ үгтэһэн техникэ, түхеэрэлгэ һайнаар хүдэлгэжэ, һайн шанартай продукци Эхэ ороноо үгэхэбди, — гэжэ тэрэ найдуулаа.

Барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын начальник **Г. Ф. Бугаев** үгэ хэлээд, подрядна, субподрядна организацинуудай үмэнэһөө заводой директор В. Н. Чернобыльскидэ һүлдэ тэмдэг болгон томо гэгшын түлхюур барюулһан байна.

Нүхэр **Чернобыльский** үгэ хэлэжэ, барилгашадта баяр хүргөө. Гоё һайхан заводые проектээр хараалагдаһан хүсэндэнь хүргэхэбди. продукциинь коммунизмын аша туһада зорюулхабди гэжэ тэрэ найдуулаа.

Партиин обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** митинг дээрэ үгэ хэлээ. Шэнэ түсэбтэ табан жэлэй энэ шухала барилгые ашаглалгада тушааһанайнь түлөө барилгашадые партиин Обкомой, республикын Верховно Соведэй Президиумэй, республикын правительствын, партиин горкомой, горсоведэй түйсэдкомой зүгһөө амаршалаад, шэнэ заводой саашадаа һайнаар хүдэлхэ, табан жэлэй шэнэ барилгануудые хабсаргамал зүйлнүүдээр хангажа байхыень найдажа байһанаа мэдүүлээ.

Заводой директор В. Н. Чернобыльский заводой үүдэ түрүүшээр нээхэ эрхэ нүхэр Модогоевто үгэбэ. Үүдэнэй улаан лентэ отолхотойнь сасуу заводой түрүүшын продукци — хүүргэнүүдэй металл конструкци ашаһан түмэр замай платформо аалиханаар һолжорон гараба. Баяр ёһололой хүгжэм дахинаа зэдэлнэ, альга ташалган нэрьенэ. «Эхэ ороноо — барилгын түрүүшын пролёт!» гэһэн үгэнүүд улаан бүд дээрэ элеэр бэшээтэй. Түрүүшын хабсаргамал энэ конструкци 70 тонно шэгнүүртэй, 33,6 метр утатай.

Һүүлээрнь эндэ ерэһэн айлшад, митингдэ хабаадагшад завод орожо харахые уригдаба.

Республикын арадай ажахыда энэ шэнэ заводой эзэлхэ һуури ехэ юм. Тэрэ Эхэ орон доторнай баригдаһан иимэ ехэ түрүүшын завод болоно. Жэлдээ 60 мянган тонно хабсаргамал металл зүйлнүүдые бүтээхэ хүсэтэй. Ашаглалгада тушаагдаһан заводой түрүүшын ээлжээн 28 мянган тонно конструкци бүтээн гаргаха юм. Завод проектээр хараалагдаһан хүсэ шадалдаа энэ жэл хүргэгдэхэ ёһотой.

Тэрэнэй гол корпус 7 гектар талмай эзэлнэ. Эндэ орёо оньһон, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ тодхогдоо. Мүнөө үеын шэнэ техникээр хангагдаһан, автомат, автомат шахуу лининүүдтэй энэ предприяти шэмэрүүн хүйтэн байгаалитай хойто районуудта баригдаха хүүргэнүүдэй болон бусад барилгын түмэр хэрэгсэлнүүд бүтээн гаргаха юм. Эдэ зүйлнүүд Ураал, Сибирь, Алас-Дурна зүгэй барилганудта эльгээгдэхэ.

Завод «Гипрозаводтрансын» проектээр, барилга-хабсаралгын хэдэн поезднуудай, гол түлэб 834-дэхи поездын, мүн 397-дохи, 220-дохи поезднуудай хүсэ шадалаар баригдаа. Субподрядна 17 организаци барилгада хабаадалсаһан байна.

Шэнэ заводые ашаглалгада тушаагдаһанда зорюулагдаһан митинг дээрэ тэрэнэй һуури табиха түрүүшын газар малтагшадай, түрүүшын хабсаралга хэгшэдэй нэрэ дурдагдаа. Барилгашад үдэр бүри ажалай баатаршалга хэжэ, ехэ барилга бодхооһон байна. Хэды ехэ ажалай хэгдэһые нэгэ иимэ баримтаар харуулжа болохо. «Сибстроймеханизаци» гэжэ трестын 65-дахи оньһожоруулагдамал колонныи хүдэлмэришэд нэгэ миллион кубометр газар малтаһан, зөөһэн байна.

Түрүүшын ээлжээндэ 21 барилга — котельнэ, кислородно, ацетатна станцинууд, туһалбариин объектнүүд, канализаци, электролини гэхэ мэтэ хэгдээ.

Заводой түрүүшын конструкци бүтээлгэдэ, хэрэгтэй юумээр хангалгада 325 хүдэлмэришэд хабаадалсаа. Проектээр хараалагдаһан хүсэндөө хүргэгдэхэдэнь эндэ 1.800 хүдэлмэришэд ажаллаха ёһотой.

Республикымнай түсэбтэ табан жэлэй шэнэ, үшөө нэгэ предприяти ашаглалгада оруулагдажа, арадай ажахыда шухала хэрэгтэй продукци бүтээжэ эхилээ.

С. БАРДАМОВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Митингын трибуна. Заводой түрүүшын продукци. Митингдэ хабаадагшад.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

ЗҮҮН-СИБИРИИН ТҮМЭР ЗАМАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түмэр замай транспортда олон жэлэй туршада ажаллаһанайнь, ажалдаа амжалтатай байһанайнь түлөө РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Асавлюк Анатолий Петровичые — барилгын хоёрдохи управлениин хүдэлмэрилэгшэ;

Борисенко Иннокентий Емельяновичые — түмэр замай Улаан-Үдын отделениин таһагай инженер;

Вовк Владимир Николаевичые — Улаан-Үдэ хотын КПСС-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь;

Колдунов Николай Григорьевичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой тепловозой машинист;

Копылов Михаил Александровичые — сигнализаци ба хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын дистанциин ахалагша электромеханик;

Кравченко Владимир Филипповичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь;

Малапура Варвара Александровнае — Улаан-Үдын вагонно депогой оператор;

Набатов Петр Никитовичые — Улаан-Үдэ станциин начальнигай ахалагша туһалагша;

Пакулов Гавриил Павловичые — Горхон станциин депогой начальнигай орлогшо;

Пешков Николай Ивановичые — түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин харгын мастер;

Продайвода Владимир Матвеевичые — граждан барилгын Улаан-Үдын дистанциин мастер;

Холодков Трофим Григорьевичые — контейнерээр, пакетнэ аргаар ашаа шэрэхэ, ашаа буулгаха, тээхэ хүдэлмэриин Улаан-Үдын дистанциин ахалагша бухгалтер.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва хото, 1973 оной мартын 14.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР Н. Ф. ФОКИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын промышленна предприятинуудта, партийна органуудта олон жэлэй туршада һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Кабанскын аймагай асбесто-цементнэ зүйлнүүдэй Тимлюйн заводой партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Фокин** Николай Федорович Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1973 оной мартын 21.

Мартын 20 | **САБШАЛАН, ТАРЯАЛАНГАЙ УРГАСА ҺАЙЖАРУУЛХА ГАБШАГАЙ ХОЁР ҺАРА** | Майн 20

ҮНДЭР УРГАСА — МАНАЙ ГАРТА

…эрилтын ёһоор …ай ажалынь тон …рюусалгатайшье бо-… Бидэ гансал ороoho …ар ургуулаад һуу-… харин ниитынгээ …ай эдихэ үбһэ тэ-…гала кукурузын, …ос элбэгээр дараха. …ргуулха, сенаж гэхэ …тэжээл ехээр бэ-… ёһотой болонобди. …үбһэ, һолоомо мал-…, түлөө бэлэдхэхэ …баһал бидэнэй ха-…. Нигээд ерэхэдээ …хэхэ, бүтээхэ …

…үнгэрһэн жэлдэ ма-…очные Саяны» кол-…архайн отделениин …нүүдай ажал ту-… болоо һаа, иимэ. … гектар газарай га …,7 центнер ороoho, … гектар бүриһөө …эр 700 центнер …00 центнер кукуру… 84 центнер обёос … хэлимол ногоо … бултыень силос … һэмди.

…ахан коллективэй …лмэриин дүн тиимэ-… бэшэ. Механизатор-…уулһан тарлан, шэ-… үхэр малай хүхэ …рэ гаратар хүрэн-…ю баалишаднай үнеэн …стүүхэдээ 9 үлүү-…рамм һү һаана. Мүн … жэлдэшье яһалал …ай тэжээлтэй бай-…гаар муу бэшэ үрэ …һэн. Нёдондо үнеэн … 1935 килограмм …һан юм.

… табан жэлэйнгээ …ын жэлдэ ороoho тарянай ба тэжээлэй ургамалнуудай үндэр ургаса хуряахын тула бэлдэжэ байнабди. Ушар тиимэһээ хэхэ ажалайнгаа хэмжээн тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Бидэ 680 гектар газарһаа 9.520 центнер гэхэ гү, али га бүриһөө 14 центнер ороoho хуряажа абахабди. Манай механизаторнуудай хараалһанай ёһоор, бригадаараа гектар бүриһөө 15 центнерһээ доошо бэшэ ороoho абаха хүсэлтэйбди. Энэ найдалнай юугээр үндэһэлэгдэнэб гэхэдэ, гурба дахин хахалагдаһан 310 гектар сэбэр чаартайбди, намар хахалагдаһан 700 гектар паар бии. Гадна 75 гектар кукурузын талмайһаа 2258 тонно силос, 164 гектар газарһаа 12.800 центнер горох — обёосой ногоо хуряахабди. 20 гектар талмайһаа 15.000 центнер куузику ургуулжа абахабди. Бидэ энэ зорилгоёо заатагүй дүүргэхэ аргатайбди. Нэгэдэхеэр, һайн шанартайгаар элдүүлэгдэһэн газар бии. Тиихэдээ хабарай тарилгын халуун ажалай үедэ газар халжа, үнэтэ сагаа барахагүй, харин энэ үедэ минеральна үтэгжүүлгэ тэндээ тарааха байнабди. Хоёрдохёор, газарай үрэжэл һайжаруулха, шииг нойто бариха хүдэлмэри мүнөөнһөө хэнэбди. Гушаад жэлдэ механизатораар ажаллаһан аха нүхэрнай — Намсарай Доржиевич Таряашинов 800 гектар тарянай талмайда саһа тогтоогоо. Манай суута куузикашан Владимир Ойдопович Андиков кукурузашан Аюша Бадмаевич Пархаевтай хамтаржа, өөһэдынгөө даадаг газар дээрэ наг шэбхэ зөөжэ байна. Гектар бүхэндэ 30-аад тонно наг шэбхэ оруулха хараатай юм. Эдэ хоёр нүхэд хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ тон ажалша, бэрхэ хүнүүд юм. Жэшээнь, Аюша Пархаев жэл бүхэндэ баян ургаса хуряажа абадаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ эртээр хюруу унажа, кукурузань хүлдэшэһэн байгаа. Гэбэшье гектар бүриһөө 210-аад центнер ногоо абаа юм. Тиимэһээ тэрэ нёдондо тохёолдоһон энэ аюулые хараадаа абажа, мүнөө жэл кукурузынгаа гарасые түргэдүүлхын тула газарайнгаа хүрьһэндэ суперфосфат оруулха байна. Тиихэдэ Владимир Андиков урзанда жэлһээ куузику ургуулжа эхилһэн, ехэ дүршэлтэй болоһон нүхэр. Нёдондо 20 гектар талмайн гектар бүриһөө 780 центнер үнэтэ тэжээл хуряажа абаа һэн. Урзанда жэлдэ 15 гектар газарай гектар бүриһөө 700 центнер ургуулһан байна. Мүнөө жэл Владимир Ойдопович республикын чемпион, Ажалай Улаан Тугай орденто Сокто Бальжинович Гомбоевые мүрысөөндэ уряад,даажа абаһан газарайнгаа гектар бүриһөө 800 центнер куузику хуряажа абаха хараатайгаар ажаллажа байнхай.

Тарилгын хүдэлмэриие хаһа саг соонь дүүргэхын тула тракторнуудаа, газар элдүүрилхэ техникээ һайн шанартайгаар заһабарилха тон шухала гэжэ таряашан бүхэн ойлгоно. Тиимэһээ машина техникэ заһабарилгын хүдэлмэри дээрэ ажаллажа байһан механизаторнууд оролдосотойгоор хүдэлнэ. Мүнөө бүхы техникэмнай заһабарилагдажа дүүрэө.

Манай һаалишад үбэлдөө һү ехээр һаагаад лэ, зунай сагта, һүн далайн бурьялха үедэ, сагаан эдеэ һанаһанда хүрэмөөр абажа шададаггүй. Юуб гэхэдэ ажахыдамнай бэлшээриин газар бага, тэрэнь ургаса муутай. Бэлшээри һайжаруулха асуудал тон түргэн шиидхэхэ хэрэг ерээд байна. Тиимэһээ отделениимнай хүтэлбэрилэгшэд мүнөө жэл һайжаруулагдамал бэлшээри бии болгохо гэжэ шиидээ. Нэн түрүүн фермынгээ 300 үнеэдые хоёр бүлэг болгожо хубаагаад, нэгыень Амар-Голой бэлшээридэ, нүгөөдыень фермэ дээрэ байлгаха гэжэ шиидээ. Тиихэдэ 30 гектар газарта зелёнко, түрүүшынь хахадые хабар эртээр, бэшыень июнь соо тарихабди. Тингэжэ зундаа малда сабшажа, нэмэлтэ тэжээл болгон, эдюулхэ зорилготойбди. Мүн Амар-Голой бэлшээриин хүрьһэ һайжаруулха, тэрэнээ хорёолхо байнабди.

Нигээд ерэхэдээ, мүнөө жэлдэ манай механизаторнуудай хэхэ, бүтээхэ ажал тон харюусалгатай, ехэшье байна. Тиибэ яабашье бидэ энэ урдаа байһан хүндэтэ зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэхэбди. Юуб гэхэдэ, механизаторнууднай ехэ ажал бүтээхэ, ямаршье бэрхэшээл дабаха шадалтай, үнэн шударгы, алтан гартай зон ха юм.

С-Д. СУХЕЕВ,
Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой Таһархайн отделениин тракторна бригадын бригадир.

Гектар бүхэнһөө ехэ үбһэ абахабди

Таряалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ, бэлшээреэ һайжаруулха талаар жэл бүри ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада 300 гектар сабшалан үндэһөөрөө һайжаруулагдажа, олон жэлэй ногооной үрэһэн таригдаһан юм. Тэрэнэй түрүүшын 120 гектарһаань нёдондо ургаса хуряажа абаһан байнабди.

Хэды тиигэбэшье, ган гасуур болоһоной уршагһаа таряалан, сабшалангай ургаса һанаһанда хүрэмөөр абтанагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы 1498 гектар сабшалангай га бүриһөө 10,5 центнер үбһэн хуряагдаа һэн. Энэмнай бага гээшэ.

Жэл бүри үдэжэ байгаа адууһа малаа тэжээлээр хүсэд хангахын тула сабшалангай, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Байгша ондо түрэл республикынгаа 50 жэлэй түүхэтэ ойе ажалай эрхим бэлэгээр тэмдэглэхэ зорилгоор колхозой гэшүүд бүхы сабшалангай гектар бүриһөө 17 центнер үбһэ хуряажа абаха зорилго урдаа табяад байнхай.

Сабшалангай ургаса иимэ ехээр дээшэлүүлхэ арга боломжонууд бии. Нёдондошье гектарай 16—17 центнер ургаса түйлаһан луговодууд бии байгаа. Тэдэнэй тоодо Иннокентий Лизунов, Иван Сафонов, Балсан Цоктоев гэгшэдороно.

Бүхы сабшалангаймнай 800 гаран гектарынь уһалагдадаг юм. Энэ газараа уһалуулха уһалууриин ханааб, түхеэрэлгэнүүд бэлэн болгогдоо.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ 75 тонно минеральна үтэгжүүлгэ сабшалан дээрэ тарааба. Мартын 26 хүрэтэр энэ хүдэлмэри дүүргэгдэжэ, бүхыдөө 180 гектар сабшалан үтэгжүүлэгдэхэ юм. Энэ хүдэлмэри Илья Иванович Сизых гэгшын ударидалга доро ябуулагдана. Тэрээндэ механизаторнууд Даша Санданов, Георгий Коротов гэгшэд туһална. Энэ звено минеральна үтэгжүүлгэ тарааха хүдэлмэреэ дүүргээд, эдэ үдэрнүүдһээ наг шэбхэ зөөлсэжэ эхилхэ байна.

Колхозой эрхим кукурузашан Жамсо Гомбоцыренович Цоктоев февралиин хорёодһоо захалжа, Хёлго мүрэнһөө уһа гаргажа, булуур 2 станцяар газар дээрээ тошо халяажа байна.

Март һарада колхозой 2-дохи, 3-дахи бригадын хүдэлмэрилэгшэд сабшалан, бэлшээри хорёолхо модо, һургааг бэлдэнэ. Бүхыдөө 100 гаран кубометр модон отологдожо, хорёо бариха газартань зөөгдөө. Энэ модоор һайжаруулагдамал 75 гектар бэлшээри хорёологдожо эдэ үдэрнүүдтэ дүүргэгдээ. Габшагай хоёр һарын туршада, зундаа аймагай ПМБ тэрэ бэлшээриин газарые үндэһөөрнь һайжаруулха хүдэлмэри тусхай баталагдаһан проектын ёһоор хэхэ юм.

Гадна эдэ үдэрнүүдтэ һайрам тогтоохо хүдэлмэри ябуулагдана. 1-дэхи бригадын механизаторнууд 280 гектарта, 3-дахи бригадынхид 300 гектарта майла, ташалан газарай саһа хүндэлэн хахалжа үтөө. Энэ хүдэлмэридэ механизатор Илья Федорович Сафонов урагшатайгаар ажаллажа байна.

Тиигэжэ колхозой механизаторнууд, луговодууд, кукурузашад энэ жэлдэ баян ургаса абаха тэмсэлдээ хам орожо байнхай.

Н. ЮМСУНОВ,
Бэшүүрэй «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

Таряалан, сабшалан, бэлшээри һайжаруулха габшагай хоёр һара Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо эмхитэйгээр эхилбэ. Колхозой гэшүүд һайжаруулагдаһан бэлшээри, сабшалангаа хорёолжо захалаа.

Үдэр бүхэндэ дүршэлтэй колхозник Платон Ефремович Кушнаревой хүтэлбэри доро хэдэн хүнүүд хорёогой асхаама хэжэ оробо. Урда амаралтын үдэр эмхидхэгдэһэн воскресникта хабаадаһан колхозой механизаторнууд 3 мянга шахуу һургааг отолжо, хэрэглэгдэхэ газартань зөөһэн байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һайжаруулагдамал бэлшээри хорёолжо байна. Наада таладань П. Е. Кушнарев.

В. ВЕСНИНАГАЙ фототекст.

ЗҮБЛӨӨН БОЛОО

Партиин райкомуудай эмхидхэлэй таһагые, мүн бүридхэлэй секторые даагшанарай зүблөөн КПСС-эй обкомдо боложо үнгэрбэ. Энэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ коммунистнуудай партийна документнүүдые һэлгэлтэ хэхэ хэрэгтэнь КПСС-эй райкомуудта туһалалсахаар томилогдоһон нүхэд хабаадалсаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой ёһоор, байгша оной мартын нэгэнһээ манай республикын Советскэ, Мухар-Шэбэрэй ба Баргажанай районно партийна организацинуудта партийна документнүүдые һэлгэлгэ эхилбэ.

Партийна ажабайдалдахи эмхидхэлэй ба политическэ ехэ удха шанартай энэ хүдэлмэриин ямар бэлэдхэлтэйгээр эхилһэн, документнүүдые һэлгэлгын ямар зэргэтэйгээр ябажа байһан тухай мэдээсэл КПСС-эй Советскэ райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша З. А. Самойлова хэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй үедэ районой партийна эхин организацинуудаар эмхидхэлэй-политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдаһан, энэ шухала шэнжэ шанартай хэмжээ ябуулгые эмхитэйгээр, политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхын тула янза бүриин хүдэлмэри хэгдэһэн, хэгдэһээршье гэжэ тэрэ тэмдэглэлээ. Бэлэдхэлэй үедэ партийна организацинуудта хэгдэһэн хүдэлмэриин дүн согсологдоһон. Райкомой бюрогой заседани дээрэ дүбшэгдөө, партийна документнүүдые һэлгэхэ график баталагдаа. Тэрэнэй үндэһөөр эхи түрүүлэн Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой партийна организациин коммунистнууд партийна шэнэ билетүүдые абажа захалһан байна.

Удаань КПСС-эй Советскэ райкомой бүридхэлэй секторые даагша Е. И. Карпова, КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой секретарь Ф. И. Унагаев, КПСС-эй Баргажанай райкомой бүридхэлэй секторые даагша А. И. Поздняков, КПСС-эй обкомой хүдэлмэрилэгшэ З. Н. Первушина гэгшэд зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

Зүблөөнэй эсэстэ КПСС-эй обкомой партийна-эмхидхэлэй таһагые даагша А. Б. Бардонов үгэ хэлээ.

Манай корр.

ХАРЮУСАЛГАНЬ ДЭЭШЭЛНЭ

ПАРТИ... АЖАБАЙ...

КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1972 оной) Пленумэй һайшааһан, СССР-эй Верховно Советэй сесси дээрэ баталагдан абтаһан ороной арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй ёһоор, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ бүхы һалбаринуудай, ажалша коллективүүдэй, ажалшан бүхэнэй урда шэнэ, харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Энэ жэлдэ хэһэн ажалаймнай дүнгүүдһээ табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал ехээр дулдыдаха байна.

Мүнөө орон доторнай 1973 оной арадай ажахын түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Түс мүрысөөндэ оролсоһон авиационно заводой инструментальна цехэй коллектив үйлэдбэридэ түрүү технологи түргөөр нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, станогуудые һайнаар ашаглаха хэрэгтэ хубитаяа оруулхаар зориглонхой.

— Манай цех заводойнгоо бүхы үйлэдбэриие отолдог, нарин нягта хэмжүүрэй инструментнүүдээр хангадаг юм. Энэмнай тон харюусалгатай хэрэг болоно, — гэжэ цехэй партийна организациин секретарь Владимир Петрович Игумнов хөөрэнэ. Шанар муутай инструментнүүдээр нарин нягта приборнуудай детальнуудые һайн шанартайгаар бүтээхын аргагүй бшуу.

Энээниие хараадаа абажа, цехэй партийна организаци хүн бүхэнэй, нэн түрүүндэ коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаржа байдаг болонхой. Үйлэдбэриин түлөө коммунистнуудай өөһэдынь харюусалга дээшэлүүлхэ тухай асуудал партийна суглаан дээрэ үнгэрһэн жэлдэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа.

Цехэй бэрхэтэй байдалда ороһонһоо боложо, иимэ асуудал табигдаа бэшэ юм. Түс цех һараһаа һара бүридэ жэгдэ һайнаар хүдэлжэ, түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ ябадаг. Зүгөөр бүлта юумэн хододоо һайн гэхын аргагүй. Цехэй коллективэй 70 процентнь залуушуул, эндэ 111 комсомолшууд ажаллана. Тэдэнэй дунда ажалдаа халирхайгаар хандадаг, голодоһо гаргадаг заримашуул дайралдадаг. Теэд тэдэнэй хажууда коммунистнар ажаллана ха юм.

Бүлтадаа даалгагдаһан ажалдаа эзэн ёһоор хандажа, үйлэдбэриин түлөө һанаагаа зобожо байбалнь, ажал хэрэгынь урагшатайгаар ябаха бшуу.

Тиимэһээ коммунистын өөрынь эдэбхи үүсхэлһээ, үүргэ харюусалгаһаа олон юумэн дулдыдадаг, тиимэ болохолоороо коммунист бүхэн хаанашье, ямаршье ажалда партиин гэшүүнэй түрүү үүргэ харуулжа, дүүргэжэ ябаха ёһотой гэжэ тэрэ суглаан дээрэ коммунистнуудта дахинаа һануулагдаһан байгаа.

Коммунистын харюусалга дээшэлүүлхын тулада тэрээндэ шанга эрилтэ табижа байха шухала. Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлдэжэ байха үедөө цехэй парторганизациин бюро энэ асуудалда ехэхэн анхаралаа хандуулдаг болоо. Коммунист бүхэн партийна даабаритай, тэрэнээ ямараар дүүргэжэ байһан тухайгаа үе-үе болоод коммунистнуудай суглаан дээрэ, партбюрогой заседани дээрэ тоосодог юм. Жэшээлхэдэ, В. Г. Лаптев профсоюзай цеховой комитедтэ һунгагдажа, партийна организациин үмэнэ профсоюзай эмхиин хүдэлмэриин түлөө харюусана. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар профсоюзна организациин хэжэ байһан хүдэлмэри тухай нүхэр Лаптев ээлжээтэ партийна суглаан дээрэ тоосоо бэлэй. Тиихэдэ КПСС-эй гэшүүн Мария Дмитриева цехэй комсомолой организациин секретаряар һунгагданхай. Залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ямараар ябуулагданаб гэһэн асуудалаар партбюрогой заседани дээрэ тоособо.

Элдэб асуудалаар, тэрэ тоодо партийна даабари ямараар дүүргэнэб, сэхэ тушаалта ажалдаа ямараар ханданаб, коллективэй ниитын ажабайдалда ямараар хабаадалсанаб гэхэ мэтэ асуудалаар коммунистнуудай тоосоо шагнажа байхада, тэдэнэй эдэбхи, үүсхэлынь хараа байса ургана, үүргэ, харюусалгань дээшэлнэ.

Партиин гэшүүн А. Г. Рыков юрын хүдэлмэришэн юм. Даалгагдаһан ажалдаа тон оролдосотойгоор хандадаг, хүдэлмэреэ нарин нягтаар бүтээдэг. Партийна ямаршье даабариһаа арсадаггүй, саг болзортонь дүүргээд лэ байха. Ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, сүг хүдэлдэг нүхэдтөө шадаха зэргээрээ туһалхые оролдодог тула, коллектив соогоо хүндэтэй болонхой. Нүхэр Рыков цехэй партийна организациин секретариин орлогшын харюусалгата тушаалда һунгагданхай, коммунистнуудай үзүүлһэн өтигэл найдабариие һайнаар харюулжа ябана.

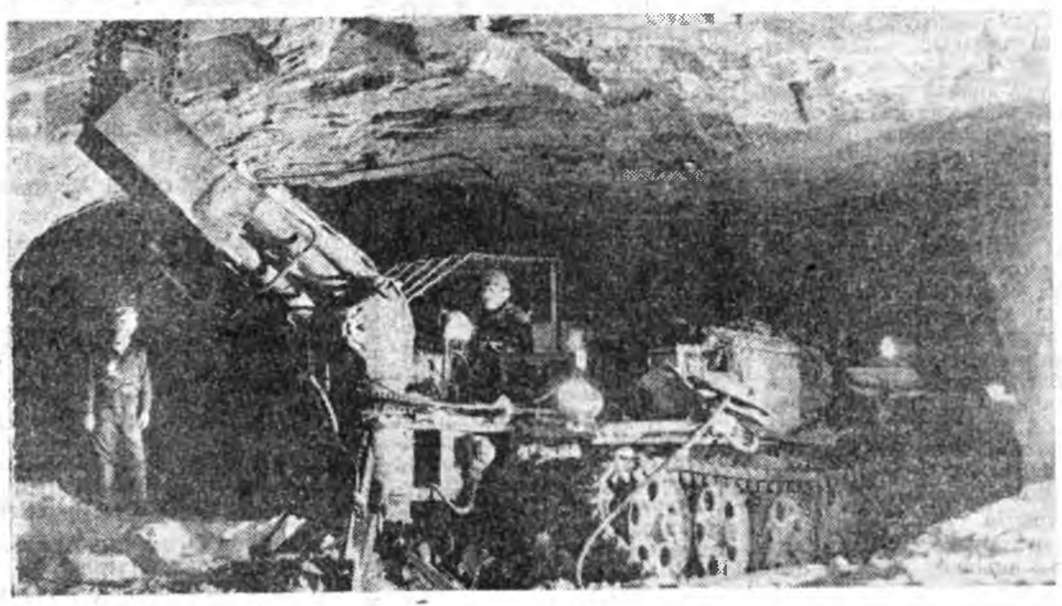
Энээнтэй дашарамдуулан коммунист бүхэнэй ажал ябуулга парторганизациин анхаралда хододоо байдаг гэжэ тэмдэглэлтэй. Тингэжэ бэе бэедээ шанга эрилтэтэйгээр хандажа байхада, партийна болон гүрэнэй журам бэхижэнэ бшуу, КПСС-эй Программа ба Уставай эрилтэнүүдые дүүргэхын түлөө харюусалгаяа коммунистнууд һайнаар мэдэржэ ябана ха юм.

Коммунистнуудай үүргэ харюусалгые улам дээшэлүүлхын тулада түс партийна организаци эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин элдэб онол арга хэрэглэнэ. Жэшээнь, партийна суглаануудай абаһан шиидхэбэриин дүүргэлтые хинан шалгадаг дүршэлыень хараад үзэе.

Суглаанай хойто үдэр парторг орлогшотоёо хамта абтаһан тогтоолоо дахинаа хаража, хэндэ ямар даабари [...] тэрэнь ямар болзорто [...] дэхэ ёһотойб гэжэ түс[...] тэртэ буулгажа аба[...] шалгажа байдаг [...] болонхой. Мүн иигэ[...] даабари партбюрогой [...] гэшүүдтэ үгтэдэг. [...] дээрэ даабари абаһан [...] һаа али нэгэн асуу[...] хэхээр уялгалагдаһан [...] тай өөһэдтэйнь [...] хэрэгтэй болоходонь [...]

КПСС-эй ЦК-гай май[...] оной) Пленумэй [...] бэелүүлэн, парти[...] ментнүүдые һэлгэ[...] жэ байхадаа, авиац[...] дой инструментальна [...] партийна эхин [...] коммунистнуудайнгаа [...] үүсхэл хүгжөөхэ, [...] дэ болон ниитын [...] тэдэнэй үүргэ, хар[...] дээшэлүүлхын тула[...] туһатай хэмжээнүүд[...] байна.

Д. ЦЫБИКЖ...

Верхне-Камска уурхайн калийна комбинат жэл бүри хэдэн арбаад миллион тонно сильвинит — руда олзоборилдог юм. Энээнһээ үнэтэ минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэгдэдэг. Мүнөөнэй гуримаар руда малтахада газар доро 200 метр утатай. 16 метр үргэнтэй ба 8 метр үндэртэй нүхэн үлэшэдэг байна. Гансахан Березниковско рудоуправлениин талмай дээрэ мянгаад иимэ нүхэн үлэшэнхэй. Тэрэниие юугээршьеб бүтүүлээгүй һаа газар сүмэржэ унахадаа болохо бшуу.

Һаяхан эндэ иимэрхүү хүнды нүхэнүүдые хоёр үдэр соо дүүргэдэг оньһон машина бүтээгдээ. Урдань энэ ажал бүхэли һара соо хэгдэдэг байгаа гэжэ тоолоходо энэ шэнэ түхеэрэлгэ жэл соо 100 мянган түхэриг алмаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ оньһон машина калийна рудингай нүхэн соо ажаллажа байна.

АПН-эй фото.

Республикын 50 жэлэй ойдо

АМЖАЛТЫН НЭГЭ ЭШЭ ҮНДЭҺ...

Республикымнай урлан нарижуулагшад бүхы совет арадтай адли 1973 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР Министрнүүдэй Совэдэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые һайшаан дэмжээд, мүрысөөндэ оруулха хубитаяа тодорхойлһон байна.

Экономико хүгжөөлгэдэ шиидхэхы удха шанартай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин эмхидхэл нарижуулан һайжаруулха, түхеэрэлгэеэ ашагтайгаар хэрэглэхэ хэрэгтэ урлан нарижуулагшадай дүүргэхэ үүргэнь айхабтар ехэ ха юм. Алмалта, арьбалалтын гурим наринаар сахиха, материал, түүхэй эд хэрэгсэл, электрын элшэ хүсэ алмаха, продукциин шанар һайжаруулха тэмсэлдэ урлан нарижуулагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг гээшэ. Тэдэнэй хабаадалсадаггүй, эдэбхи үүсхэл гарган анхардаггүй нэгэшье асуудал үйлэдбэридэ, коллективтэнь байдаггүй гэжэ хэлэхэдэ үлүү юумэ үгы. Урлан нарижуулагшадай эдэбхи үүсхэлээр, һүбэлгэн ухаан, оюун бодолоор үйлэдбэриин эгээл орёо, эгээл шухала асуудалнууд шиидхэгдэнэ.

Тиимэһээ республикымнай ухаалаг зохёогшод, урлан нарижуулагшад бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсан ябаха тухайгаа мэдүүлээд, 1973 оной социалис уялга баталан абаа. Тиихэдээ хүршэ Яхадай АССР-эй урлан нарижуулагшадые социалис мүрысөөндэ уриһан байна. Социалис уялгануудаа болзорһоонь урид, ноябриин нэгэ болотор дүүргэхэ гэжэ республикын эдэбхитэйшүүлэй баталан абаһан договор доторнь хэлэгдэнэ.

Шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй дундаһаа шэнэ үүсхэл гаргагдажа, дэмжэгдэжэ байһаар. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой эдэбхитэйшүүл «Табан жэлэй түсэбые — 4,5 жэл соо» гэһэн уряатайгаар ажаллана. Мүрысөөндэ эрхимлэгшэдые материальнаар, моральнаар урмашуулха, уялгануудай хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһые ходо хинан шалгаха, үрэ дүнгүүдыень бүгэдэндэ мэдээжэ болгохо, сасуулан хаража үзэхэ гэхэ мэтэ онол арга үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Энээнэй ашаар социалис мүрысөөнэй нүлөөнь улам дээшэлнэ, үүсхэл дэмжэн дэлгэрүүлхэ, амжалта түйлаха арга хангагдана.

Гэхэтэй хамта табан жэлэй түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхын түлөө ёһотой тэмсэл предприятинуудта үшөө ябуулагданагүй гэхээр. Табан жэлэй шиидхэхы энэ жэлдэ хуушан аргаар ажаллажа болохогүй гээшэ. Ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхын, үйлэдбэридөө амжалта түйлахын, продукциин шанар һайжаруулхын түлөө тэмсэлые үнэндөө бүгэдэ арадай болгохоор эмхидхэхэ шухала тухай Л. И. Брежнев СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан элидхэл хэхэдээ, онсо тэмдэглээ һэн.

Мүнөө үсымнай эдэбхи үүсхэлтэ ажалые энэ эрилтын ёһоор хаража үзэхэдэ, ажалай үрэ дүнгүүдые үйлэдбэриин түрүүшүүлэй түйлаһан амжалтатай сасуулхада, ехэ дутагдалай бии байһаниинь элирнэ. Хэрэглэгдээгүй нөөсэ арга боломжонууд алишье предприятида бии. Урлан нарижуулагшад эдэ арга боломжонуудые элирүүлнэ, тэдэниие хэрэглэхэ арга зам заажа үгэнэ.

Галуута-Нуурай шахтоуправлениин эдэбхитэйшүүл техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгтэ горитой туһа нэмэри оруулжа байнхай. Урлан нарижуулагшадай ажал һайнаар эмхидхээд, хэрэгтэй туһаламжа хүргөөд, хүн бүхэнэй туһа нэмэреэр һонирхоод байгаа һаа, һайн үрэ дүнгүүдэй түйлагдаха байһаниинь мэдээжэ ха юм. Шахтоуправлениин урлан нарижуулагшад хоорондоо мүрысэдэг, өөһэдын социалис уялга абанхай.

Жэшээлхэдэ, электрослесарьнүүдэй бригадир Леонид Федорович Ешелкин хоёр мянган түхэригэй алмалта үгэхэ урлан нарижуулгын долоон дурадхал недондо жэлдэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Энэнь тэрэнэй социалис уялгаар хараалһанһаань һураггүй ехэ юм. Харин Л. Ф. Ешелкинэй дүй дүршэл согсологдоогүй, бусадта мэдээжэ болгогдоогүй. Урлан нарижуулагшад уялгаяа мастерта гү, али ВОИР-ай соведэй түлөөлэгшэдтэ үгэдэг, тэрэнь цехэй начальнигта дамжуулан үгэдэг байна. Уялга абалга энээгээр лэ дүүрэдэг. Хэнэй уялгаяа һайнаар дүүргэжэ, ашаг үрэтэй ехэ ажал хэжэ байһаниинь жэлэй туршада согсолон элирүүлэгдэнэгүй, харин жэлэй дүүрэхэдэл үрэ дүнгынь согсологдоно.

Тиихэдэ уялгаяа үлүүлэн дүүргэгшэд элирүүлэгдэнэ. Харин уялга абахань абаад, тэрэнээ дүүргэдэггүй хүнүүд эндэ мүн лэ үсөөн бэшэ. Теэд тэдэнэй нэрэ дурдагдадаггүй, ямар шалтагаанһаа уялгаяа дүүргээгүйнь элирүүлэгдэнэгүй. Шахтоуправлениин хүтэлбэрилэгшэд, ВОИР-ай эндэхи совет энэ дутагдал усадхаха тухай бодомжолхо ёһотой. Хэн урлан нарижуулагшын түрүүлжэ ябаһые ходо элирүүлхэ, дүй дүршэлыень согсолон харуулха, бусадта мэдээжэ болгохоор мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэй ха юм. Тиихэдээ гээгдэжэ ябагшадые мартахагүй, мүн лэ саг соонь элирүүлэн шүүмжэлхэ, хэрэгтэй туһаламжа хүргэхэ шухала.

Урлан нарижуулагшадай мүрысөө эмхидхэхэ, үрэ дүнгүүдыень элирүүлхэ дутагдалнууд ганса шахтоуправленидэ бэшэ, мүн республикымнай бусад зарим предприятинуудта бии. Иимэ дутагдалнууд ВОИР-ай соведэй заседани, ВОИР-ай гэшүүдэй суглаанууд дээрэ элирүүлэгдэдэг.

Техническэ шэнэ онол арга үйлэдбэридэ нобшо удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ гэжэ урлан нарижуулагшад тон зүб ажаглалта хэдэг. Мүнөө үедэ техникэ моральна талаараа түргэнөөр хуушарна гэжэ һайн мэдээжэ ха юм. Шэнэ техникэ абаад, тэрэнээ удаан саг соо тодхон ашаглаагүй байтар, тэрэ хуушаршана. Шэнэ техникые түргэнөөр тодхоод, һайнаар хүдэлгөөд байхада, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ арга олдодог. Урлан нарижуулагшадай эдэбхи үүсхэл гаргаха, техникые бүри ехэ бүтээсэтэйгээр ашаглаха таатай эрхэ байдал хангаад байгаа хада, һайн үрэ дүнгүүдэй түйлагдахань дамжаггүй.

Энээнтэй дашарамдуулан Улаан-Үдын локомотивна депогой урлан нарижуулагшадай мүрысөөн тухай хэлэлтэй. Урлан нарижуулгын дурадхалые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тухай депогой главна инженерэй зүбшэл үгтэдэг. Тэрээн соонь харюусалгата хүнүүд заагдадаг, ямар болзорто дурадхал нэбтэрүүлхэнь тодорхойлогдодог, энэ зүбшэл дүүргэлтые шалгаха, тэрэнэй түлөө харюусаха хүнүүд нэрлэгдэдэг юм.

Ямар нэгэ дурадхалай абтахада, тэрэнэй удха шанар дары элирүүлэгдэжэ, үйлэдбэридэ ямар аша туһатай байхань тодорхойлогдоно. Үнэтэ гэжэ тоологдоһон дурадхал дары түргэнөөр үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ гээшэ. Иимэ ёһо гурим эдэбхитэйшүүлэй социалис мүрысөөндэ һайнаар нүлөөлнэ гэжэ тэмдэглэхээр. Гадна техническэ ямар ээлжээтэ зорилгын табигдаһан тухай мэдэхэ арга олгоно гээшэ. Локомотивна депогой дүй дүршэлые бусад предприяти, ажахынуудта халан абамаар.

«Электромашина» заводой хүдэлмэришэдэй олониинь урлан нарижуулгын ажалда, техническэ дэбжэлтэ түйлаха асуудал шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Бидэнэр миин хүдэлмэришэдбди, даажа абаһан ажалаа дүүргээ хадамнай болоо гэжэ тэдэнэр тоолодоггүй. Тиимэһээ хамтын хэрэгтэ хабаадалсадаг, үйлэдбэриин шухала асуудал шиидхэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулдаг байна. Заводой экономистнуудай тоолон тодорхойлһоной ёһоор, түсэбһөө гадуур оруулагдаһан олзо доход абалгада урлан нарижуулагшадай туһа нэмэри горитой ехэ юм. Урлан нарижуулагша бүхэн энэ хэрэгтэ хабаадалсадаггүй 8-10 хүдэлмэришэнэй хэһэн бүхы ажалай зэргын хубита оруулһан байна.

Заводой хүдэлмэришэд «табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ хүдэлмэришэдэй өөһэдынь гарта» гэһэн партиин зааба[...]

[...]рииие бодото дээрэнь [...]жэ, амжалта түйла[...]

Кировэй нэрэмжэт[...] зүйлнүүдэй заводто [...] рижуулгын үсөөн [...] нэбтэрүүлэгдэдэг ба[...] байдалай шалтагаан[...] дэ, ямар асуудалда [...] хандуулхые, урлан [...] гын дурадхалнуудые [...] гэжэ оруулхые, [...] хэндэ мэдээсэхые ол[...] мэришэд, илангаяа [...] мэдэхэгүй байгаа. В[...] вет, заводой главна [...] хүдэлмэришэдэй эн[...] та хараадаа абажа, [...] лан нарижуулагша[...] ли эмхидхэбэ. Ур[...] жуулгын дурадхал [...] тэрэниие хайшан [...] ха, хэндэ мэдээсэхэ [...] лан нарижуулагшы[...] уялга тухай энэ [...] заагдана.

Табан жэлэй [...] жэлэй түсэбые [...] урид дүүргэхын түлө[...] һэн бүхэсоюзна социали[...] рысөөнэй үедэ инж[...] нигүүдэй дүүргэхэ үү[...] дээшэлээ. Урлан нар[...] шадай бригаданууд[...] технигүүдэй эдэбхит[...] баадалсахада, техни[...] асуудалнууд амжа[...] шиидхэгдэнэ гэжэ дү[...] элирүүлэн харуул[...] бригаданууд зүб, [...] талаараа хүсэд бари[...] һан дурадхалнуудые [...] Мүн тэдэниие ү[...] нэбтэрүүлхэнь бэл[...] Мэргэжэлтэд болон [...] ришэдһөө бүридэһэн [...] тэйшүүлэй бригадаа[...] гуулхада ехэ аша т[...]

Иимэ хэдэн [...] «Электромашина» [...] дэлнэ. Цехэй начал[...] тор Иванович Сувор[...] гойлдог бригадада [...] трослесарь, түхеэрэл[...] табидаг хоёр хү[...] нэгэ инженер ородо[...] ондо 500 түхэригэй [...] үгэхэ дурадхалнуу[...] бэридэ нэбтэрүүлхэ [...] бригада абаһан бай[...] бодото дээрээ 8000 [...] экономическа ашаг [...] дурадхалнууд [...] нэбтэрүүлэгдээ.

Техническэ дэб[...] гэдхэхэ хэрэгтэ [...] туһа нэмэри оруул[...] жэ шиидэһэн инжен[...] бүхэн, мэргэжэлтэ[...] дэн хүдэлмэришэдые [...] дуулжа, эдэбхи[...] бригада эмхидхэхэ [...]

Предприяти, [...] нуудтахи ВОИР-ай [...] урлан нарижуулаг[...] да социалис мүрысө[...] дэлгэрүүлхэ, мүр[...] рилго тодорхойлхо, [...] дээшэлүүлхэ ёһотой. [...] мүрысөө үргэнөөр [...] һэнэй, техническэ [...] түйлаха хэрэгтэ хү[...] дые олоор хаба[...] ашаар табан жэлэй [...] жалтатайгаар [...] байна ха юм.

Н. МАЛ...
ВОИР-ай о[...]
соведэй түр[...]

Эмхидэл һайжаруулһанай ашаар

Василий Константинович Рубцовой хүтэлбэрилдэг ажахын тоосооной бригада Буряадай барилгын управлени соогоо ябһала мэдээжэ юм. Бригада хэдэн жэлэй туршада даабаряа амжалтатайгаар дүүргэжэ, түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана.

Тэдэнэр ямар аргаар амжалта түйланаб, түрүү һууряа алданагүйб?

Нэн түрүүн, ажалаа һайнаар эмхидхэнэ. Бригадын ажал зүбөөр эмхидхэгдэнхэй, ажалайнь журам ехэ һайн.

Бригада ажахын тоосооной, комплексно юм. Һуури табиха газар малталгаһаа эхилээд, барилгын бүхы хүдэлмэри өөһэдынгөө хүсэ шадалаар бүтээдэг. Хабсаргамал түмэр зүйлнүүдые суглуулан табидаг, бетон ажал дүүргэдэг, хирпиисээр хана бодходог, үүдэ, сонхонуудай можо тааруулан һуулгадаг, гэр хушадаг.

40-өөд хүнһөө бүридэһэн бригадын ажал хоёр халаанда эмхидхэгдэнхэй. Гол хүдэлмэришэд — 30 хүн түрүүшын халаанда ажаллана. Бусадынь хоёрдохи халаанда ерэжэ, түмэр-бетон зүйлнүүдые хабсарган табидаг, гагнуури хэдэг. Хоёрдохи халаанай звено 4 бетонщик, нэгэ электрогагнууршан, 1—3 модошо дархашуулһаа бүридэнэ.

Шэнэ газарта барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ даабари абахадаа, ажалаа хайшан гэжэ эмхидхэхые хараалһан проект зохёодог. Барилга хэхэ үедэ тэрэнь дахинаа харагдажа үзэгдэдэг, хубилалта оруулагдадаг. Хаана, ямар ажалда башенна кран хэрэглэхые, нэгэ доро ямар юумэ хэхые эртээнһээ түсэблэн хараална. Тогтоогдоһон лимидэй ёһоор барилгын материал захигдажа, хэрэгтэй газартаа асарагдана.

Бригадын гэшүүд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ онол арга бэдэрэн хэрэглэдэг, үйлэдбэриин процесс оньһожоруулан һайжаруулдаг болоо. Сонхын холоодо, рама түргэнөөр тааруулан һуулгахын, бэлэн хана хабсарган табихын тула түсхай түхеэрэлгэ зохёоһон байна. Түмэр-бетон зүйлнүүдэй ехэнхи барилгын талмайда асарагдаһан сасуугаа хабсарган табигдана. Энэ тэрэ ажал оньһожоруулха хэдэн түхеэрэлгэ барилгашадай өөһэдын хүсөөр бүтээгдээ.

Барилгашан бүхэн өөрынгөө уялга, харюусалга һайн мэдэнэ. Үглөөдэрэй даабаринь мүнөөдэр хубаагдажа үгтэдэг. Тиимэһээ тэдэнэр сагаа дэмы гээдэггүй, ажалдаа ерэн сасуугаа, даабаряа дүүргэжэ эхилнэ. Материал саг соогоо асарагдаагүй, һаатаха ушар гараа гэжэ хэлсэхые эндэ дуулахагүйт.

Хүдэлмэришэн бүхэн хэдэн мэргэжэл шудаланхай. Звенонуудта ямар нэгэ түсхай даабари үгтэһэн байдаг. Жэшээлхэдэ, хабсаргагшад түмэр-бетон зүйлнүүдые — тааруулан табихадаа гагнуури өөһэдөө хэдэг. Сонхын холоодо шэглэдэг, панельнүүдые холбоон шудхадаг. Мүн ашаа буулгаха, тээхэ ажалые дүүргэдэг юм. Барилгын гол мэргэжэлтэд, шулууша дархашуул, армаг табигшад туһалбариин бүхы ажал хэжэ шадаха юм.

Ондо ондоо мэргэжэл шудалха хэрэг һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Барилгашан бүхэн ямар нэгэ ондоо мэргэжэлдэ һайн дураараа һурадаг. Гадна мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ курса эмхидхэгдэнхэй. Эдэ курсануудта олон хүн һуража гараа.

Эдэ бүгэдын ашаар бригада ажалай бүтээсые горитойгоор дээшэлүүлһэн, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ хямдаруулһан байна. Бригада капитальна һомололго хэрэглэхэ недондо жэлэй IV-дэхи кварталай түсэбые 4 мянган түхэригөөр үлүүлһэн байна.

Түлөөһэнэй аккордно-шагналтын гурим эндэ хэрэглэгдэжэ эхилээ. Мүнөө тэрэнэй хуби 86 процент болонхой. Энэнь Буряадай барилгын управлени соогоо эгээл ехэ хубинь гээшэ. Управлениин бусад олон бригада энэ гуримда орожо эхилээшье һаа, тэрэниие нобшо удаанаар нэбтэрүүлнэ.

Һайн шанартайгаар, түргэнөөр, хямдаар барилга хэхэ зорилгоёо тэдэнэр һайнаар дүүргэнэ. Ямар нэгэ хүдэлмэришэнэй ажалдаа голодоһо гаргаа хадань, тэрэнь дары элирүүлэгдэжэ, хэрэгтэй хэмжээн абтадаг. Бригада барилгые техническэ бүхы эрилтын ёһоор хэдэг болоо. Барилгашад бэе бэеынгээ хэһэн ажал өөһэдөө шалгадаг юм. Хэдэн мэргэжэлтэй хадаа хиналта, шалгалта хэхэдэшье бэлэн байна.

Барилгын бүхы материал, хабсаргамал зүйлнүүд, хирпиисэ шалгагдажа, тушаан абтадаг. Эдэ материалнуудые хэрэглэхэ звенонууд тэдэнээ тушаан абадаг. Бүхы материал тоогойшье, шанарайшье талаар шалгагдана. Хэрбээ хирпиисын, хабсаргамал зүйлнүүдэй ГОСТ-ын эрилтэдэ таарама бэшэ, али дутуу асарагдаһан байбалынь, эдэ предприятинуудай түлөөлэгшэд, барилгын талмайда дуудагдажа асарагдана. Мүн бетон, бетон холисо тушаан абахадаа, шанга эрилтэ табигдадаг.

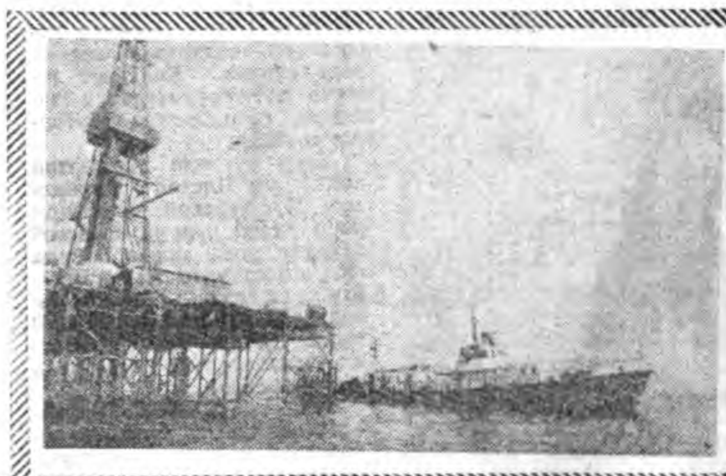
Энэ бригада аккордно-шагналгын гурим хүгжөөн хэрэглэхэтэй хамта ажахын тоосоо гуримшуулжа байнхай. Ажахын тоосоон бригадануудай урда шанга эрилтэ табидаг. Ашагтай һайнаар ажаллахын, шагналда хүртэхын тула материал гамтайгаар хэрэглэхэ, салин хүлһэ алмаха хэрэгтэй юм. Барилгашад материалаа зүбөөр хэрэглэжэ һураа. Һара бүхэндэ хирпиисэ, бетон холисо алмагдана. Алмалта арьбалалта хэһэнэйнгээ түлөө бригада шагнал абадаг. Энэ шагналынь хамтын хэрэгтэ ямар туһа нэмэри оруулжа байһанайнь зэргээр барилгашадта хубааарилан үгтэнэ.

Нүхэр Рубцовой бригадын ажалладаг барилгын талмай дээрэ ажалай үрэ дүн харуулһан самбар бии юм. Барилгашадай даабаряа хэр зэргэ дүүргэһэниинь эндэ үдэр бүри бэшэгдэдэг. Һарын дүүрэхэтэй сасуу, үрэ дүнгүүдынь согсолон гаргагдажа, эрхимлэгшэдынь элирүүлэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар түрүү энэ бригада барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ даабаряа һара бүхэндэ 110—130 процент дүүргэдэг болоо.

— Табан жэлэй даабариие дүрбэн жэл үлүүтэй саг соо дүүргэхэбди, — гэжэ нүхэр Рубцов хөөрэнэ. Ажалай эмхидхэл улам һайжаруулһанай, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэнэй, хүн бүхэнэй 2—3 мэргэжэл шудалһанай ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ байнабди.

Табан жэлэй шиидхэхы энэ жэлэй түсэбые декабриин 26 болотор дүүргэхэ уялга бригада абаһан байна. Республикын 50 жэлэй ойдо ажалай һайн бэлэг бариха зорилготой. Хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, барилгые һайнаар, хямдаар хэхэ, тингэжэ республикынгаа 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэжэ мүрысэнэ.

М. БОЛОНЕВ,
7-дохи СМУ-гай мастер.

Каспиин далайда нефть ба газ бэдэрдэг «Каспморнефтеразведка» трестын буровигууд Азербайджанай, Туркмениин болон Дагестанай эрье шадар бүхыдөө 15 шэнжэлгын уурхай нээнхэй юм. Каспиин далайн зүүн талань далайда нефть олзоборилгын эгээл олзотой газар гэжэ тоологдоно.

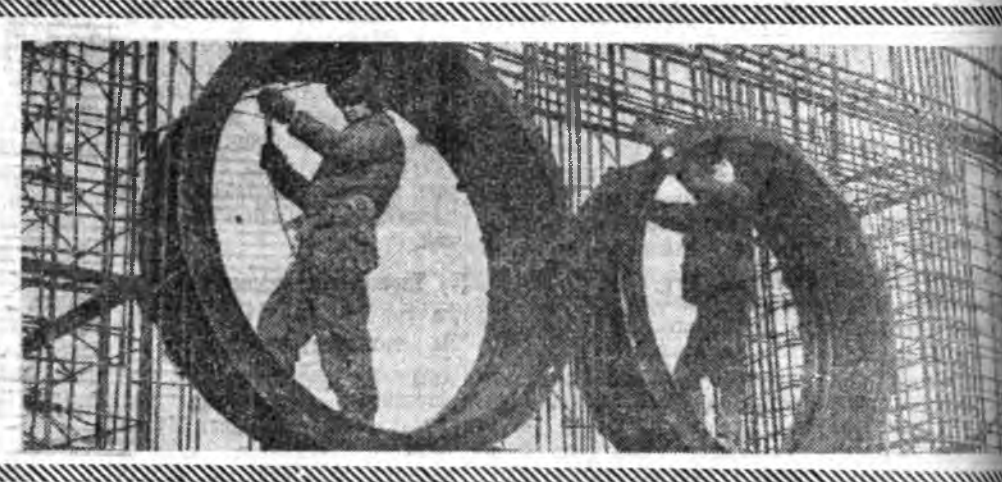
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Каспиин далайн зүүн эрье шадархи нефть малталгын аранга.

АПН-эй фото.

КИЕВСКЭ ОБЛАСТЬ. Үдэр ерэхэ бүри Чернобыльска атомна электростанциин гол корпус бодожо байна. Мүнөө эндэ реакторай шахта барилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргагшад Н. Щербань Б. Троицкий гэгшэд бетон шудхаха армаг холбожо байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ДҮРШЭЛ СОГСОЛҺОН ХУУДАҺАН

Энэ жэлдэ политическэ һуралсалтай хамта экономикын ухаа олониитээрээ шудалха хэрэг үргэнөөр ябуулагдана. Улаан-Үдэ городой Октябрьска райондо экономическа һуралсал мүн лэ хаа хамагүй—промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта эмхидхэгдэһэн байна. Партиин райкомой зүгһөө энэ хэрэг ходо шалгажа, дүй дүршэлыень согсолжо байдаг юм.

«Экономикын эрдэмдэ бүгэдые һургаха» гэһэн гаршагтай хуудаһа КПСС-эй Октябрьска райком гаргаба. Мебель хэдэг Буряадай комбинад, нооһо сэбэрлэдэг фабрикада эмхидхэгдэһэн экономическа һуралсалай дүй дүршэл хуудаһанда согсологдобо. «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол бэелүүлжэ эхилхэдээ, нооһо сэбэрлэдэг фабрикын партийна организаци, дирекци экономикын эрдэмдэ бүхы хүдэлмэришэдые һургажа, үйлэдбэриеэ ашаг үрэ ехэтэй болгохо гэһэн зорилго табиһан байгаа. Нэн түрүүн инженернүүд, техникүүдэй, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй экономическа һуралсал эмхидхээ. Тиигэжэ энэ семинарта 80 хүн һуралсажа эхилээ һэн. Фабрикын директор, главна мэргэжэлтэн, үйлэдбэри болон цехүүдэй начальнигууд семинар дээрэ элидхэл хэдэг байба. Жэшээнь, «Фабрикые техническэ, социальна талаарнь хүгжөөхэ холын хараата түсэб», «Экономикын арга методээр үйлэдбэриие ударидаха хэрэг һайжаруулха» гэхэ мэтын темэнүүдээр элидхэлнүүд семинар дээрэ хэгдэһэн байна.

Энэ семинарһаа гадна фабрикада байгуулагдаһан коммунис ажалай һургуулинуудта хүдэлмэришэд һуралсана. Һуралсалай энэ жэлдэ 8 иимэ һургуули, экономикын үндэһэн суртал шудалха 4 һургуули хүдэлнэ. Эдээндэ 300 гаран хүдэлмэришэд һуралсана.

Цехүүд болон таһагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй экономикын эрдэм дээшэлүүлхын тулада программын ёһоор социалис үйлэдбэриин экономикын, ударидалгын үндэһэ һуури гэһэн һургуули байгуулагданхай.

Экономическа һуралсал эндэ ямараар эмхидхэгдэнэб? Экономическа һуралсал хүтэлбэрилхын тулада методическа совет байгуулагданхай. Үйлэдбэриие даагшад, мэргэжэлтэд, түрүүшүүл энэ советдэ ороһон байна. Энэ совет һуралсал эмхидхэлсэнэ, эрхим пропагандистнарай дүй дүршэл согсолно, мүн һуралсалда хабаатай бэшэшье асуудалнуудые шиидхэлсэнэ. Коммунис ажалай һургуулиһаа гадна, ниитэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, адли үйлэдбэритэй предприятинуудай дүй дүршэлтэй танилсаха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдадаг байна. Эндэ түрүү дүй дүршэлэй һургуули хүдэлдэг юм. Фабрикын түрүү хүдэлмэришэд Белокурова, Тыхенова гэгшэдэй дүршэл согсологдожо, дэлгэрүүлэгдэһэн байна. Гадна гол шухала мэргэжэлнүүдээр конкурс-харалга эмхидхэгдэдэг гуримтай.

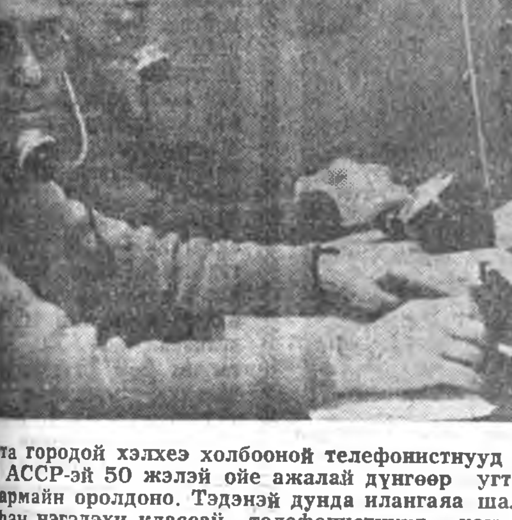
Фабрикын хүдэлмэришэдэй юрэнхы эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ һанал табигдадаг юм. Хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида, техникум, институтда 150 гаран хүн һуралсана. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада адли үйлэдбэритэй предприятинуудта 15 хүн ошожо, дүй дүршэлынь шудалжа ерээ.

Экономическа һуралсалай аша үрэ энэ хуудаһанда харуулагдана. Энээнэй ашаар фабрикын коллектив үйлэдбэриингээ даабари амжалтатайгаар дүүргэнэ, жэл бүри продукци ехээр абана, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлнэ, үйлэдбэриингээ аша үрэ ехэдхэнэ.

Мүн мебель хэдэг комбинадтахи партийна организациин дэргэдэхи экономическа һуралсалай түрүүшын дүй дүршэл энэ хуудаһанда яһала һайнаар харуулагдана. Анханда иимэ һургуулинуудта һураһан 14 хүнэй мүнөө пропагандистаар хүдэлжэ байһан ушар хадаа энээниие гэршэлнэ бэшэ гү. Экономическа һуралсалда хабаадагшад үйлэдбэриин түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн заһабарилха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Бии байһан нөөсэ арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ, комбинадай коллективэй ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ экономическа һуралсалай аша үрэтэй байһаниинь ойлгосотой. «Эрхим дээдэ культуратай предприяти» гэһэн нэрэ зэргэ комбинадта олгогдонхой.

КПСС-эй Октябрьска райком иимэ хуудаһа түрүүшынхеэ гаргаа. Эрхим пропагандистнарай, занятинуудай болоһон байһан зурагуудтайгаар энэ хуудаһан гараа. Пропагандистнар, лектор, политинформаторнуудта энэнь туһатай байханьлабтай.

Д. ЖУГДУРОВА.

Хиагта городой хэлхеэ холбооной телефонистнууд Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай дүнгөөр угтахын тулада шармайн оролдоно. Тэдэнэй дунда илангаяа шалгаржа ябаһан нэгэдэхи классай телефонистнууд, коммунис ажалай ударнигууд Клавдия Кирилловна Бурлакова Тамара Федоровна Фалилеева хоёр болоно. Тэдэнэр халаагаа нормо холо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нэгэдэхи классай телефонистнууд К. К. Бурлакова, Т. Ф. Фалилеева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

ОЛОНДО ХҮНДЭТЭЙ НАЙМААШАН

Бага Нарһатын магазинай наймаалагша Варвара Викторовна Уварова олондо хүндэтэй болоһоор үнинэй юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Эхэ дайнай үедэ тэрэ хүдэлжэ эхилһэн байгаа. Тиихэдэ 8-дахи класс дүүргээд, нөөсэлгын базада ажаллаа.

— Саашаа һураха ехэ дурамни һэн. Теэд шадал байгаагүй. Нэгэдэхеэр, дунда һургуули нютагһаамнай холо һэн. Хоёрдохёор, гэртээ 8 үхибүүн байгаабди. Аханарнай фронтдо, ехэнэрнай өөһэдын бүлэтэй болоһон байгаа. Тиигээд хүдэлжэ эхилээ бэлэйб, — гэжэ үнгэрһэн сагые һанаандаа оруулан хөөрэдэг.

Наймаашан В. В. Уварова эмхи зургаадахи арбаяа гэшэ ябана. Тиигэбэшье ажалдаа габьяастай, хүнгэн сарюун зантай. Тэрэнэй хүдэлжэ эхилһээр 34 жэл үнгэрбэ. 30 жэл соо таһалгаряагүй наймаалагшаар хүнгэн бэшэ ажалда хүдэлнэ. Тиигэхэ зуураа дүй дүршэлөөр баян болоо, хүнэй хэрэгтэй юумэ саг соонь дурадхаад лэ байдаг зантай. Худалдан абагшадтайгаа зохидоор хандадаг.

— Варя хээтэй бидэндэ хоёр эжы мэтээр хандадаг юм. Магазинда орохолоорнай, иимэ конфетэ, печени ерээ гээд хэлэжэ байдаг, — гэжэ һургуулиин һурагша Саша Цыбенов баяртайгаар хэлэнэ.

— Бэрхэл хүн даа. Хүн бүхэндэ зохидхоноор хандаха. Магазинһаа юумэ абангүй гараха хүн хомор байдаг,— гээд пенсионер нүхэр Цыдыпов хөөрэнэ.

Варвара Викторовна Уварова ажал хүдэлмэридөө саг үргэлжэ оролдосо ехэтэйгээр хандажа, эд бараанай эрьесын түсэбые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ пайщигуудые олон болгохо, эд бараанай эрьесын түсэб бөлзорһоонь урид дүүргээ һэн. Аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ хододоо эрхимлэжэ ябадаг байха юм.

— Энэ жэлэй январь, февраль һаранuудай түсэб бөлзорһоо урид дүүргэгдээ. Мартын түсэбые 25 болотор бэелүүлхэ зорилготойб, — гээд наймаалагша хөөрэнэ.

Ажалша бэрхэ Варвара Викторовна олоной дунда хүндэтэй болонхой гэжэ үшөө дахин тэмдэглэе. Тиимэл хадаа тэрэ аймагай Советэй депутадаар һунгагдаа бшуу. «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Эхэ дайнай жэлнүүдтэ шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаляар, «Худалдаа наймаанай отличник» гэһэн хоёр тэмдэгээр, олон тоото грамотануудаар энэ нүхэр шагнагданхай.

В. БАЙБОРОДИН.

Яруунын аймаг.

„Буряад үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

«ҺОНИРХОЖО ХАРАХА ҺЭН»

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын февралиин 20-ной номерто толилогдоо һэн. Хүдөөгэй зоной эрилтые анхаралдаа абажа, Улаан-Үдын телестуди урданай буряад дуунуудые, концерт телевиденеэр үсөөн дамжуулна гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа.

Энэ бэшэг телестудиин буряад дамжуулгын главна редакцида зүбшэн хэлсэгдээд, бэшэг соо тон зүб асуудал табигдаһан гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Хүдөөгэй ажалшадай эрилтые хараада абажа, арадай инструментнүүдэй оркестрэй концертнүүд ба «Хөөрэлгэ» гэжэ тележурнал соо урданай буряад дуунуудые ходо дамжуулдаг болохо гэжэ шиидхэгдээ» гээд телестудиин главна редактор С. Бадмаев манай газетын редакцида мэдээсэнхэй байна.

«Манай үеын хүн» гэһэн конкурсдо

МАЛАЙ ЭМШЭН — МАГТААЛТАЙ ХОНИШОН

Очерк

ТАБЯАД оной һүүл багаар Ульдэргын «Коммунизм» колхозой партком соо агитаторнуудай зүблөөл болоод, тэндэһээ сэхэ булта холын малшадта гаралган болобо. Би малай аргашан Цыдендамба Абидуевич Дагбаевтай хонишодоор ябаха болобоб. Энэ залуу нүхэрөө һайн таниха, малшадай магтахые нэгэтэ бэшэ дуулаһан хадаа малшадаа таниха, мал ажал һайн мэдэхэ хүнтэй ябаха болоһондоо ехэ баярлаа бэлэйб. Цыдендамба Абидуевич элдэб янзын эм домоор дүүрэһэн, хүхэ хэрээһэтэй сүүмхэеэ зүүхэдээ, эгээл зохидоор таараад, телефоной каток хажуудаа шагтагалаад, тагнуулда гарахаа байһан сэрэгшэ шэнгеэр урдам харагдаа һэн. Дагбаевичынгаа ходо унадаг хара хээр мори шаргалаад, Хада-Булаг тээшэ хатаралдабабди. Хада-Булагта ажалладаг Бадариева Норжомо хонишонойдоо ойртожо ябанабди. Энэ түрүү хонишон аймагай Советэй депутат юм. Сессидэ хамта ошодог аад, һайн таниха байбашье, ажалынь хараагүй ябааб. Нүхэрни ехэ урмашан, хүхюунээр хаража:

— Хонишод булта энэ Норжомо шэнгеэр хүдэлдэг һаань, колхознай колхозоороо хонин ажалаараа магтуулжа байха һэн.

— Норжомо Бадариевнагай нооһо ехые, түл һайнаар абадаг шалтагаан юун болоноб? Байра һайтай, үбһэ ехэтэй гү?

— Хоол байрын талаар бэшэнһээ үлүү юумэ юун байхаб. Бэрхээрээ, малшаараал урдань ороно гээшэл даа. Зундаа, намартаа хонидоо һайн таргалуулжа шадана, үбэлдөө байһан хоолоо зүбөөр эдюулнэ. Саг соонь эдеэлүүлнэ, уһална. Хүсэеэ гээжэ, муудахаа һанаһан хонидоо саг соонь нооһоорнь мэдээд, илгажа үрдинэ. Таанар багшанарай номдоо гээгдэһэн шабинартаяа нэмэри хэшээл хэдэг шэнги, — гээд энеэбхилбэ.

Бадариевнада хүрэжэ ошоходомнай, хурьгадаа олон гээшэ аргагүй. Хуушанай дал соо һүниидөө керосинай фонарь барижа ябаад, хурьгадаа абадаг. соолго абаашажа хонидоо уһалдаг, түлеэгээ өөһэдөө ойһоо морёор асаржа, гар хюрөөгөөр татажа түлидэг. Тон хүндэ ажалтай байбашье, Норжомо Бадариевна нэгэшье гомдолтой үгэ хэлээгүй, сэсэн үгөөрөө ажалтаяа танилсуулжа:

— Түл һайн абажа байнабди. Түрэлгын үедэ хүндэхэн aаб даа, теэд ажалда хүндэ үе байдаг шуу. Түрэлгын үе түхэреэн жэл соо бэшэ, харин һара, хоёр һарын туршада ха юм, — гэжэ хөөрэжэ, бидэнээ баярлуулан мордохуулаа бэлэй.

Шобоодой тэжэ алдаршаһан, мүн лэ Зүүн Ульдэргэ соогоо суутай хонишонойдо хүрэхэдэмнай, үндэр бэетэй ёборгон үбгэн нүхэрыемни хуха нуга зэмэлжэ оробол даа. Цыдендамба аргашандаа дурагүй байгаа гээшэ гү гэжэ зосоогоо һанабаб. Цыдендамба Абидуевичын мал харахаяа ошоходо, хоюулан үлэбэбди. Дэгэлээ хэдэрээд, сайлажа һууһан эзэмни бага энеэбхилһэн түхэл үзүүлжэ:

— Энэ Цыдендамба оролдосотой бэрхэл аргашан гээшэ, малые эгээ юрын үбшэнөөр үхүүлжэ байха хүн бэшэ. Энэш дүршэл ехэтэй Антон Даргаевичтай удаан хамта хүдэлһэн хүбүүн. Эмынь ходо хүсэд байха бэшэ. Буряадайнгаа дом аргашье хэрэглэнэ. Дэлюурэлгэ, түүдэгтэлгэ мэтэдэ бэрхэ шолмо. Бэрхэлдиһэн малые тэрэ доронь абарха даа. Хүнгэн гартай гээшэнь... Хоолоор дутаагаад, муугаар хараад, малаа үргүүлхэдэмнай яахаб даа, голдонь гол залгаха бэшэ бшуу. Хатайрдажа, тоһошье шудхаа һаа, өөдэлхөө болишоно бшуу. Гансал муу харууһанһаа мал гарзална, һубайрна даа, — гэбэ.

...Хурьгадаа гарзалуулжа, үргэдэгөөр олошоржо байһан гээгдэнги отарада хүрэбэбди. Хонишоной нэрэешье дурдаад, яахаб. Мүнөө ажаллана бэшэ. Нүхэрни дүтэлжэ ябахадаа, һанаа алдан, уруу дуруу ябаа. Ошожо харахадамнай, одоол һүрөөтэй юумэ байгаа. Гарзалһан хурьгад, үргэдэг хонид. Хурьгаа үгылһэн хонидой мааралдаан. Дүрбэн тагалсагаа дороо суглуулаад, шүдөө шангаар хабиржа байһан хурьгадшье хайратай. Одоол нүхэрни ехэ сүүмхэеэ нээжэ, олон арга хэбэ даа. Хонидоо илгаха, юу яажа эдюулхэ тухай олон заабари үгэбэ. Байһан үбһыень ошожо үзөөд:

— Иимэ газар бүрииэ үбһэ эдиһэн энэ муу хонидшни яажа өөдэлхэб? Бүтүүгэй һогообори. Ногоониинь үлэн шара. Энэ гутанги хаанахи үбһэн бэ? Газааһаа өөрын һайнаар хуряаһан үбһэгүй байхада, иимэ ха юм даа. Энэ ойрын сабшалангай үбһэн гү даа, энээнээл мүнөө дээрэ эдюулжэ оро, — гэхэ мэтын заабари үгөөд мордобобди. Шэбхэ шэнхэгэй үнэр шэнгэшэһэн нүхэрни:

— Энэ отара хонид бирахаа болёо. Хэмжээ абахаар саг ерээ. Правленидэ ошожо хэлэхэ болоолди даа. Зундаа үбһэ хуряалгын халуун хаһа соо гарта хүлтөөрөө үбһэ сабшахагүй, харин «колхоз хонидоо үхүүлхэ һэн гү, үбһэ үгэхэл байха» гээд зайжа ябаһан байха, —гэжэ нүхэрни хонишониие шоо үзэн хөөрөө һэн.

Энээнһээ хойшо энэ мэтээр хэдэнтэ ябаабди: Цыдендамба Абидуевичые зоной магтадагынь үндэһэтэй, тон зүб гэжэ тоологшоб.

Бүри хожом, дүрбэ табан жэлэй урда, мүн лэ Цыдендамба Абидуевичтай хамта ябабабди. Цыдендамба нүхэрни хонишоной ажал магтан хөөрэнэ:

— Минии нүхэр Ханда арбаад жэлэй хонишон юм. Би забдатайдаа хамһалсагшаб. Хонишон болоод хүдэлөөл һаа гэжэ хорхойм хүрэдэг. Хонишон болоол һаа, һайн үрэ харуулхаа оролдохол һэм.

— Юу хэлээ гээшэбши? Хэн мал аргалха юм?

— Залуу эрдэмтэн олон боложол байна. Тэдээндэ уялгаяа үгөөд, юрын хонишон болоол һаа, һонин байгаа.

— Колхозой ноёд табиха гү?

— Табингүй яахаб. Министр ябаһан хүн колхозой түрүүлэгшэ болоно. Аймагай түрүүлэгшэ ябаһан хүн бригадир болоно. Юрын малай аргашанай хонишон болохонь юуншье бэшэ. Ноёд һайшааха байха.

— Жэгдээрээ хүн бүхэн зууһаа зууе абанагүй даа. Нилээд шадабари оролдосо хэрэгтэйл ха даа.

— Зүб, хонидоо ходо тарган байлгаха, саг соонь ороондо оруулха хэрэгтэй бшуу. Хонин гээшэ тарган байхадаа, жэл соо заатагүй нэгэ хурьга үгэхэ ёһотой юм. Хонин болбол зоопарк соо байһан заан гү, али жираф бэшэ ха юм, — гэжэ хүхинэ. Эдэ хэлэһыень һонирхон шагнажа ябахадаа, «зүб лэ хэлэнэ гээшэ ха, ерээдүй сагта хонишон бүхэн дунда эрдэмтэй, хүдөө ажалай мэргэжэлтэй хүнүүд байха аргатай болохо бшуу», — гэжэ зосоогоо һанажа ябаа бэлэйб.

Малай аргашанаар олон жэл хүдэлһэн Цыдендамба Абидуевичын хүсэл 1969 ондо бэелүүлэгдэжэ, ахалагша хонишон болгогдожо, түрүү ябаһан нүхэр Ханда Чимитовна Чимитовагайнгаа отара даажа абаа һэн. Энэ юһэдэхи табан жэлые Цыдендамба Абидуевич хонишон хамсыгаа шаман угтаба гээшэ. Түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга, хонин бүриһөө 3,2 килограмм нооһо абажа үнгэргэбэ. 1972 оной эхиндэ колхозойнгоо түрүү хонишод Д. Ч. Цыбенова, Ц. Д. Доржиев гэгшэдтэй эдэбхи гаргажа, табан жэлэйнгээ түсэб дүрбэн жэл соо дүүргэхэбди гэһэн харюусалгатай уялга абаад, зуун эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо абажа шалгараа.

Мүнөө табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэл соо зуун эхэ хонин бүриһөө 108 хурьга абахаб гэжэ социалис уялга абанхай. Би түл абалгын түлэг үедэ заатагүй ошохоб гэжэ һанажа ябадаг аад, һая манай зоотехник нүхэр Николай Шираповичһаа:

— Цыдендамба Абидуевич хэр хурьга абажа байнаб? — гэжэ асуухадам:

— Түл абалгань ходорон тобо гээшэ ха. Муу байха хүн бэшэ ааб даа. Хурьгадынь һайн, тэжээлээр элбэг байна һэн, — гэбэ.

Тэрэ дороо мэгдэжэ, үглөөгүүр эртэ Нягта Хүндыдэ Цыдендамба Абидуевичта ошобобди.

Хэдэн жэлэй саана бариг даһан уужам дулаан баазатай, залгалаатай шэнэ гэртэй Дагбаевтанай газаа буухадамнай, хорёо хашаа соонь үбһэ, һолоомон ехэ. Газаагуурнь ариг сэбэр, гуримтай, ан-бун байба. Гэртэ ороходомнай, Цыдендамба Абидуевич сайгаа уужа, радиогоо шагнажа, сүлөөтэй хүн шэнги һууба.

— Түл һайн абажа, тарган ондо орожо байна гүт?

— Зоной жиирээр.

— Яагаа хони түрүүлжэ байһан янзагүй сүлөөтэй байнат?

— Сүлөөтэй ааб даа. Хонишоной байдал һайжараа, ажаллахада амар болоо бшуу. Ханда хоёр басагадаараа хонидоо хүхүүлжэ, эдеэлүүлжэ ябана. Ерэхэ болоо байха.

— Хэды басагадтайбта?

— Доржиева Соёлма, Мусалова Чимит-Ханда хоёр даа.

— Арбадахиие дүүргэһэн басагадтай, хорёод жэлэй хонишонтой, малай аргашан ахалагшатай шанга отара байналта.

— Иимэл байха саг ерээ бэшэ гү?

— Зүб даа, иимэ отарынхид хэды хурьгатай болоо гээшэб?

— Колхозой түсэб 104 процент дүүргэгдээ. Дэлгэнэһэн хонидомнай дууһандаа хурьгалхада, абаһан уялгамнай дүүрэнэ бээз.

— Эрхим даа. Хэды толгой хурьгатай гээшэбта?

— Табан зуутаад хурьгатайбди. 588 эхэ хонитойбди. Хурьгалха зуу гаран хонид бии ха. Һубарижа үсөөгөөрөө түрэнэ даа.

— Абаһан уялгаяа аажам дүүргэхэ ха юмта?

— Дүүргэхэгүй аад, юундэ уялга абаха һэнбибди. Нигээд байхада, хурьгадаал һайнаар хараха нэгэл ехэ зорилго үлэбэ. Тэжээл лэ шиидхэхэ байха. Ямар хабар болохо юм?

Булта газаашаа гаража, хорёо хашааень, хони хурьгадыень харабабди. Бууса дээрэ өөһэдэйнь сабшажа, сэбэрээр абаһан хоёр һури үбһэн ойроо хүртөөгүй сомоонуудай дунда һууна.

— Тэжээлээршье бараг зон байнат даа гэхэдэм, зоотехник:

— Энэмнай намартаа мори тэргээр һайса һолоомо суглуулһан, шэрэһэн, зөөһэн хүн ааб даа, — гэбэ.

— Хонил хараха һаа, тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэй бшуу.

Хурьгадай байрада орообди. Ута гэгшын, ялагар гэрэлтэй кошара соо хуурай хохир дээрэ хурьгад хаалтатай байна. Хаамжа соохи олон хурьгадай хажууда ошоод, альга ташахадань, булта дэрд гээд, нүгөө захадаа обоорно.

— Яагаа нэгэшье муу юумэн үгыб, яажа хүдэлхэдэ иимэ һайн байдаг гээшэб?

— Тэжээл ааб даа. Түрэһэн хурьга нарайдань эхэтэйнь хамта байлганабди. Хурьгадай үбһэ эдихэ болотор үдэрэй гурба дахин эхыень хүхүүлхэдэ һайн. Хооһон эхэтэй гү, али ахир хурьгадта нэмэри хоол үгэхэ. Загаһанай тоһо шудханабди. Бэшэ ондоо юумэ юун байхаб.

Гэртэ орожо, удаан хөөрэлдэнэбди. Ханада үлгөөтэй байһан журналнуудые абажа танилсанам. 1973 ондо бүтээхэ ажалайнь даабари тодоор бэшээтэй. Ариг сэбэрэй журнал харахадам, энэ намарһаа хойшо врач Ж. Ц. Ширабон 4 дахин ябаһан, Бурдуковская 3 дахин ябажа, өөһэдынгөө дурадхал орхиһон байна.

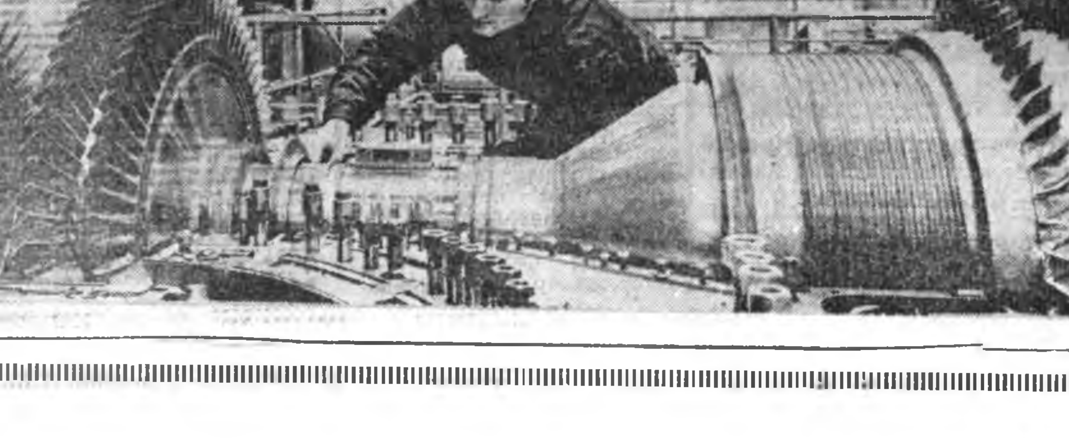
— Зарим хонишодто ябахада, хурьгадынь эреэн маряан—Яруунын нуур дээрэ һууһан нугаһад шэнги харагдагша бэлэйл. Танай хурьгад булта хүн сагаанууд лэ? Манай хурьгад булта һайн хүсын хурьгад байха ёһотой юм. Эреэн, улаан, ямаадха үсөөн хурьгад гансал эхын угай байха.

Энэ отарынхид ёһотой ажал оролдосынгоо ашаар һайн үрэ дүнгөөр СССР-эй тогтоһоор 50 жэл болоһоной ойе уттаа һэн. Мүнөө Буряадай АССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойе мүн лэ илалтаар угтахань дамжаггүй байна.

Энэ отарада ерэхэдэм, залуудаа гушаад, табяад онуудтахи малшадай байдал һанагдажа, нюдэндэм харагдахадал гээ. Тэдэ онуудые сасуулхада, ургалта, хүгжэлтэмнай эли тодо дээшэлээ. Энэл даа, табяад жэлэймнай хүгжэлтэ. Саашадаа үшөө ямар болохо гээшэб?! Гоёл даа, гоё!

Ц. НОМТОЕВ.

Ярууна.

ЧССР. «СССР — Баруун Европо» гэһэн уласхоорондын газопроводой барилга Чехословакида түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Бүри мүнөө жэлдэ газопроводой Чехословакиин участогта хэдэн хубаарилгын станцинууд ашаглалгада үгтэхэ. Прага шадархи Коуржимай компрессорнэ станциин барилга дүүргэгдэхэ байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Коуржимай компрессорнэ станциин түхеэрэлгэнүүдые хабсаргалгын үедэ.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

Үзэг холбогшо Анастасия Назаровна Лоскутниковае Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай типографида танихагүй хүн үсөөн байха. Тэрэ үзэг холбогшоор 17 жэл нэгэ газарта ажаллажа, коллектив соогоо хүндэтэй, нэрэтэй болоһоор үнинэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник Анастасия Лоскутниковае ажалдаа байхыень харанат.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Мүрысэдэг областиин һонин

СИБИРИИН ТЕКСТИЛЬЩИГҮҮДЭЙ АМЖАЛТА

Шэтэ хотодо дүтэхэнэ арбаад жэлэй саада тээ текстильнэ комбинадай барилга эхилээ һэн. Мүнөө тэрэ Сибириин камвольно-сэмбын эгээл томо предприятинуудай нэгэн болонхой. Аппаратно-ээрэлгын, чесальна фабрикануудай, камвольно-ээрэлгын ба нэхэлгын цехүүд тэрэ комбинадай бүридэлдэ ороно. Сэмбэ, костюм оёхо бүд, ватин, хүнжэл болон бусад зүйлнүүдые бүтээдэг энэ комбинадта үдэр бүри 6 мянган хүдэлмэришэн, алба хаагша ажаллана. Шэтын областьдо, Буряадай автономито республикада, Сибириин ба Алас-Дурна зүгэй бусад районуудта бэлэдхэгдэһэн нооһон тус комбинадай түүхэй эд болоно. Лавсан ба нитрон нооһотой холижо, шэнэ түхэлэй сэбэрхэн, бүхэ бүд эндэ нэхэгдэдэг болонхой.

Шэтын комбинадта бүтээгдэһэн продукци түрэл орон доторoo, мүн хилын саанахи олохон гүрэнүүдтэ мэдээжэ болоһоор үнинэй юм.

ТҮРҮҮШЫН ТАБАН МИЛЛИОН МЕТР

Үнгэрэгшэ жэлэй октябриин 20-ной үдэрэй хоол бариха үедэ комбинадай янза бүриин үйлэдбэриин түлөөлэгшэд нэхэлгын цех соо митингдэ суглараа һэн. Түрүүшын табан миллион метр бүдэй нэхэгдэһэндэ энэ митинг зорюулагдаһан байгаа. 5.000.000 гэжэ тоогой бэшэгдэһэн бүд залуу нэхэгшэ Ольга Антипова тиихэдэ дээрэ үргөөд байгаа һэн. Ольга Антиповагай станогһоо тэрэ бүд һаяхан нэхэгдэн абтаһан байгаа бшуу.

Комбинадай коллективэй баяр баясхалантай энэ үдэр ороной олон городуудай текстильщигүүдһээ амаршалганууд ерээ һэн.

Энэ комбинадай хүдэлмэришэд ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа шадаа. Үйлэдбэриин байрануудые гоё һайханаар шэмэглэлгэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ ехэ нүлөөтэй гэжэ тэмдэглэмээр. Жэшээ болгон нэхэлгын цех хаража үзэе. Энэ цех 10 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай юм. Цех соо агаарынь хододоо сэбэр байдаг.

Комбинадта ерэдэг экспертнүүд болон мэргэжэлтэд нэхэлгын энэ цех ажалшадай элүүрые хамгаалха ёһотой һайн жэшээ болоно гэжэ тэмдэглэдэг байха юм. Гэхэтэй хамта үйлэдбэри дээрэ гоё һайханиие сахилга ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ сэхэ нүлөөтэй гэжэ гэршэлнэ. Тус цехэй дүй дүршэл областиин бусад предприятинуудта хэрэглэгдэнэ.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺҮЛДЭ

Энэ комбинадта ашаглагдадаг машина болон механизмуудай олонхинь совет предприятинуудта бүтээгдэһэн юм. Гэбэшье аха дүү социалис оронуудта бүтээгдэһэн техникэ тус комбинадта олон.

Болгарин Арадай Республикын Сливен городтохи Ленинэй нэрэмжэтэ машина бүтээлгын завод КД-3 түхэлэй 20 машина энэ комбинадта эльгээгээ. Эдэ машинануудта хэгдэһэн лентэнүүд «Текстима» гэжэ машинада ородог. Тус машина Германиин Демократическа Республикаһаа эльгээгдээ. Энэ машина дээрэ бүри нарижуулагдаһан лентэнүүд Польшоһоо асаргадаһан «Бефамы» машинада ородог байха юм. Эндэһээ ниидхэ болоод гарана.

Бүд нэхэхэ ниидхын бэлэн болохо зам нилээд утахан юм. Тэрэ хадаа олон ондоо станок болон механизмууд дээрэ бүтээгдэнэ. ГДР-һээ асаргадаһан «Фляйснер» гэжэ аппарадта ниидхэ орохо доо, шэрдэгдээд гарадаг байна. Аха дүү Польшоһоо эльгээгдэһэн аппарат дээрэ тэрэ ниидхэ һайса хатаагдана.

Шэтын камвольно-сэмбын комбинадай цехүүд соогуур ябаад, энэ олон ондоо машина, механизмуудай хүдэлжэ байхые харахадаа, социалис оронуудай аха дүүгэй холбоо барисаан эжэлүүдгүй һанаанда ороодхино.

МОНГОЛНУУД — КОМБИНАДАЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ НҮХЭДҮҮД

Комбинадай коллектив хүршэ Монгол ороной ажалшадтай һайн хани барисаатай болонхой. МНР-эй Хэнтэйн аймагай партийна хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци нёдондо энэ предприятида ерэһэн байгаа. Мүн Монголой профсоюзуудай делегаци ерэһэн юм. Тэрэ делегациин бүридэлдэ Улаан-Баатар, Чойбалсан, Сүхэ-Баатар хотонуудай, мүн бусад аймаг болон городуудай профсоюзай хүдэлмэрилэгшэд орожо ябаа һэн. Хүршэ Монголһоо ерэһэн айлшад комбинадай партийна, профсоюзай комитедүүдэй ажалай дүршэлтэй танилсаһан байгаа. Предприятида тодхогдоһон мүнөө үеын техникэ тэдэнэр һонирхон хараа. Хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдадаг ссёл гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэреэр айлшад ехэтэ һонирхон танилсаһан байна.

Шэтын камвольно-сэмбын комбинат хадаа совет-монгол хани барисаанай общиствын коллективнэ гэшүүн юм. Аха дүү Монгол орон дотор мүнөө үедэ боложо байһан хубилалтануудтай комбинадай ажалшадай танилсажа байхын тула эндэ ехэ юумэн хэгдэжэ байдаг. Хани барисаанай үдэшэнүүд, Монголой Арадай Республикада боложо байгаа социалис хубилалтанууд, тэндэхи ажалшадай ажабайдал тухай хөөрэлдөөнүүд заншалта боложо, саг үргэлжэ үнгэргэгдэжэ байдаг юм.

КОМБИНАДАЙ ЕРЭЭДҮЙ

Тус комбинад гүйсэд хүсөөрөө хүдэлжэ эхилһээр үнинэй. Тэрээнтэй зэргэлээд, хүдэлмэришэдэй тосхон хурдан түргэнөөр бодхоогдожо байна. Башенна кранууд, олон дабхар байрын гэрнүүд, таригдаһан һөөг бургааһад, модод ябаһан лэ газарта харагдана.

— Шэтэ городһоо комбинадта хүрэтэр, гэдэргэнь ажалшадые зөөхын тула үдэр бүри 15 автобус үгтэдэг юм. Һаяын жэлнүүдтэ ажалшадаа нишэ тиишэнь зөөхэеэ болихо зорилготойбди: бүхы хүдэлмэришэднай предприяти шадархи тосхондо һайн квартиратай болохо.— гэжэ комбинадай директор Николай Гаврилович Марков хөөрөө һэн.

Энэ нүхэр Иваново хотын текстильнэ томо предприятинуудта олон жэл соо хүдэлжэ, ажахы хүтэлбэрилхэ талаар баян дүршэлтэй болоһон хүн. Комбинадай саашадаа яажа хүгжэхэ байһан тухай тэрэнэй хөөрэхэдэ, ехэтэ һонирхон шагнаа һэм. Эндэхи хүдэлмэришэдэй тосхондо байрын 50 гаран томо гэр баригдахаар хараалагданхай. Комбинадай ажалшадай үхибүүд хоёр һургуулида һурадаг болохо. Соёлой болон амаралтын сэсэрлиг таригдаха. Соёлой ордон, спортын байшан, стадион, тамаралгын бассейн болон бусад баригдажа эхилээ.

Д. ХВАН,
АПН-эй корр.

САНЫН ЗҮРГЭ ДЭЭРЭ

Санаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө Дээдэ-Онгостой шадар үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй түрүүшын үдэр эрэшүүл 30, эхэнэрнүүд 10, эдир басагад 8, хүбүүд 10, эдиршүүл 5, басагад 3 километрэй зайда урилдаһан байна.

Гурбан километрэй зайда урилдаанай эхилээд байхада басагадай дунда шанга тулалдаан болобо. Хамтадаа 22 хүн урилдаанда гараһан байгаа. «Спартагай» түлөөлэгшэ Таня Темщикова арбадахи хүн урилдаанда табигдаһан байгаа. Тэрэнэй бусадһаа түрүүлэн фиништэ хүрэжэ ерэхэдэнь, һайн саг харуулагдаба тэжэ тухайлагдаһан юм. Таня зайгаа 13 минута 50 секунда соо гаталһан. «Труд» бүлгэмэй Галина Карпова хоёрдохи хүн фиништэ ерэхэдээ, зайгаа 13 минута 53 секунда соо гаталһан байба. Урилдагшадай фиништэ ерэһэн хойно дүн гаргахада, эдэ хоёр лэ эрхимлэһэн. «Спартагай» түлөөлэгшэ Гонеева гурбадахи һуури эзэлһэн байгаа.

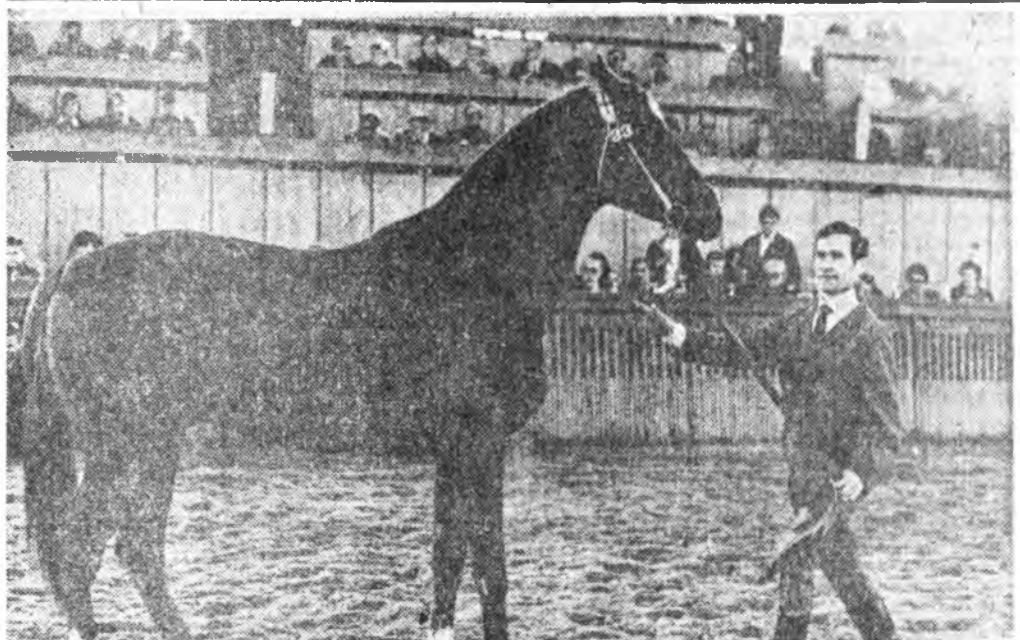
Эдиршүүлэй дунда 10 километрэй зайда түрүүлэн урилдаанда гарагшад һайн саг харуулбагүй. Табадахи хүн урилдаанда гараһан «Буревестник» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Валерий Мироманов зайгаа 21 минута 12 секунда соо гаталба. Харин «Труд» бүлгэмэй Александр Трусов эрхимлэгшын сагые һайжаруулжа шадангүй. хоёрдохи һуури эзэлхэ болобо. Мүн эдир хүбүүдэй дундаһаа «Урожай» бүлгэмэй Иван Серебряков, «Буревестнигэй» Пётр Щербаков, «Динамо» бүлгэмэй Виктор Невėров гэгшэд түрүүшын гурбан һуури эзэлбэ. Эдэнэр мүн лэ 10 километрэй зайда урилдаһан байгаа. Эдир басагад 8 километрэй зайда урилдажа, эндэ суглараагшадай анхарал татаа. «Буревестнигэй» Людмила Малофеева зайгаа 42 минута 17 секунда соо гаталһан байгаа. Удаадахи ээлжээндэ фиништэ ерэһэн Татьяна Вострикова минута шахуу сагаар урилдажа, түрүү һуури эзэлһэн байна.

Эхэнэр санашадай дундаһаа 10 километрэй зайда Вершинина, Кащеева, Паначевная, Разгильдеева гэгшэдэй дунда шанга тулалдаан болоо. Хоёрдохи хүн урилдаанда табигдаһан мастерта кандидат Надежда Вершинина зайгаа 47 минута 23 секунда соо гаталжа эрхимлэбэ. «Спартагай» түлөөлэгшэ Лидия Разгильдеева эрхимлэгшэһээ минута шахуу сагаар хожомдожо, фиништэ ерэбэ. «Буревестник» бүлгэмэй Галина Кащеева гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

Эрэшүүлэй дунда 30 километрэй зайда урилдагшад сооһоо 20 километрэй тэмдэгтэ мастерта кандидат Владимир Мазанин түрүүлэн хүрэжэ ерэһэн байгаа. Тиин тэрэ үлэгшэ зайгаа бусадһаа түрүүлэн дүүргэжэ, эрхимлэһэн байна. «Буревестник» бүлгэмэй нүгөөдэ түлөөлэгшэ Василий Григорьев хоёрдохи, «Урожай» бүлгэмэй Бато Цыдыпов гурбадахи һуури эзэлээ.

Түрүүшын үдэрэй дүн гаргахада, «Буревестник» бүлгэмэй команда түрүүлбэ. «Спартак», «Труд» бүлгэмүүдэй команданууд эрхимлэгшэдһээ хэдэхэн очкогоор гээгдэжэ ябана.

Н. ИВАНОВ,
мүрысөөнэй судья.

Манай орондо үсхэбэрилэгдэдэг спортивна урилдаанай моринууд Москвада һаяхан болоһон уласхоорондын аукцион дээрэ гаргагдаба. Эндэ араб сэбэр шуһанай, ахалтекинскэ, буденновско, донской ба украинска үүлтэрэй эмээлэй морид харуулагдаа. Хилын саанахи худалдан абагшадта эдэ моридые Ставрополиин, Ростовой областиин, Украинын, Туркмениин ба Терскэ заводууд дурадхаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буденновско үүлтэрэй Саботаж гэжэ морин харуулагдана. Нэгэдэхи Морито Армиин нэрэмжэтэ заводой асарһан энэ морин Швецндэ 1800 доллароор худалдагдаһан байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОБШОХОНООР...

ФУТБОЛ. СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн оронойнмнай футболистнуудай дунда эхилбэ. Эдэнэрэй уулзалга иимэ тоотойгоор дүүрэв: Москвагай «Спартак»—Кишиневой «Нистру» — 0:0, Тбилисиин «Динамо»—Куйбышевай «Крылья Советов» — 2:0, Ивановай «Текстильщик» — Ташкентын «Пахтакор» — 0:0, Москвагай «Торпедо» — Карагандагай «Шахтёр» — 1:1, Ярославлиин «Шинник» — Москвагай «Динамо» — 0:0, Харьковай «Металлист» — Киевэй «Динамо» — 0:3, Перьмиин «Звезда» — Минскын «Динамо» — 0:1, Львовой «Карпаты — Бакугай «Нефтчи» — 1:1, Ереванай «Арарат»—Фрунзиин «Алга» — 1:0, Кутаисиин «Торпедо» — ЦСКА— 0:3, Душанбе хотын «Памир» — Алма-Атын «Кайрат» — 0:2, Днепропетровскын «Днепр» — Москвагай «Локомотив» — 1:1, Ленинградай «Зенит» — Нальчигай «Спартак» — 1:1, Одессын «Черноморец» — Ростовой — СКА — 2:0. Ворошиловградай «Заря» — Орджоникидзе хотын «Спартак» — 2:1, эдэ наадануд оронойнмнай урда районой городуудта үнгэргэгдэбэ. Харюугайнь уулзалганууд апрелиин эхеэр үнгэргэгдэхэ юм.

Футболоор ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн апрелиин 7-һоо эхилхэнь. Дээдэ класста оруулагдаһан 16 команда, нэгэдэхи класста—20, хоёрдохи класста 127 командануд оруулагдаһан байна.

Манай ороной футболистнууд дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадаанда хабаадалсаха эрхэ олохын тула Франци, Ирландиин суглуулагдамал, мүн дэлхэйн оронуудай эрхим бусад командануудтай наадахаар хараалагдана. СССР-эй суглуулагдамал командада оруулагдаһан кандидадууд мартын һүүл багаар нүхэр ёһоной уулзалга үнгэргэхөөр Болгари ошохо болонхой. Суглуулагдамал командын бүридэлдэ Рудаков, Пильгуй, Дзодзуашвили, Хурцилава, Загуменных (Ленинградай «Зенит»), Ловчев, Капличный, Журавлев, Васенин («Заря»), Федотов, Мунтян, Колотов, Вермеев. Блохин, Онищенко, Зинченко, Никонов (Москвагай «Торпедо») ороно.

ХОККЕЙ. Москвагай «Динамо» команда бүмбэгэтэй хоккейгээр хоридохёо оронойнгоо чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Мүрысөөнэй үшөө дүүрээшьегүй һаа, эдэнэр бусад командануудта хүсэгдэхэеэ болинхой. «Динамо» командын арба нэгэн спортсменүүд СССР-эй суглуулагдамал командада оруулагдажа наадахадаа, энэ үбэл дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө һааб даа.

КОНЬКИ. Алма-Ата шадарай Медеогой елүүр дээрэ совет ороной мэдээжэ конькишан Яков Мельниковэй шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэһэн байгаа. Москвагай Владимир Кащей гэгшэ бүхы зайнуудта урилдахадаа, дүн хамтадань 159, 610 очко абажа, түрүү һуури эзэлбэ. Тиихэдэ Ленинградай Александр Цыганков ута зайнуудта шалгаржа, 168, 356 очкотойгоор, мүн лэ шалгарба. Тэрэ 5000 метрэй зайе 7 минута 27,5 секунда соо гаталһан байна. Москвагай Вячеслав Шикуло гэгшэ 500 метрэй зайе 39, 12, 1000 метртэ 1, 19, 26 секунда харуулжа, хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Эхэнэр конькишадай дундаһаа Ленинградай Галина Степанская 1500 метрэй зайда урилдахадаа, дэлхэйн шэнэ рекорд харуулба. Тэрэ зайгаа 2 минута 13,4 секунда соо гаталһан.

САНА. Ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө Мурманскда үнгэргэгдэһэн 30 километрэй зайда Москвагай Федор Симашов эрхимлэжэ, алтан медальда хүртэбэ. Тэрэ зайгаа нэгэ час 37 минута 18 секунда соо гаталба. Сыктывкарай Василий Рочев, Хабаровскын Сергей Савельев гэгшэд удаадахи хоёр һуури эзэлээ. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа дэлхэйн болон Олимпиин наадаанай чемпионка Галина Кулакова дахинаа эрхимлэжэ, үшөө нэгэ алтан медальда хүртэбэ. Мурманскын санын зүргэ дээрэ үнгэргэгдэһэн табан километрэй зайе Кулакова 17 минута 42, 83 секунда соо гаталһан байна. Ленинградай Нина Болдычева, Сыктывкарай Раиса Сметанина гэгшэд мүнгэн, бронзо медальнуудта хүртөө.

БИАТЛОН. Хорин километрэй зайда буудалгатайгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда Бяков эрхимлэжэ, алтан медальда хүртэбэ. Тэрэ зуурандаа сагаалса буудаһан үедөө нэгэдэхи, хоёрдохи тэмдэгтэ алдуу гаргажа, гурбан минутын ялада ороошье һаа, дүн хамтадань нэгэ час 12 минута 41 секунда харуулжа эрхимлээ. Новосибирскын Виктор Маматов, Горькиин Николай Круглов гэгшэд удаадахи хоёр һуури эзэлээ. Эндэ Новосибирскын түлөөлэгшэ, дэлхэйн чемпион Александр Тихонов бирабагүй. Тэрэ эрхимлэгшэтэй адли саг харуулбашье, гурбан зайда сагаалса буудахадаа, аяар 8 минутын ялада ороһон байба. Хойто үдэрынь 4 х 7,5 гэһэн эстафета дамжуулгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда «Труд» бүлгэмэй команда түрүүлбэ.

ШТАНГА. Ташкент хотодо хани барисаанай уласхоорондын мүрысөөн штанг үргэлгөөр үнгэргэгдэбэ. Эндэ Ленинградай хүндэ шэгнүүртэй спортсмен Павел Первушин дүн хамтадань 392,5 килограмм үргэжэ, түрүү һуури эзэлбэ. Харин хүндэшэгнүүртэй Давид Ригерт (Шахта хото) гэгшэ дүн хамтадань 377,5 килограмм штанг үргэһэн, түлхиһэн байна. Тиин дэлхэйн болон бүхэсоюзна рекордые килограммаар һайжаруулба.

(ТАСС).

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО ХИЛЫН ГААНАҺАА

БОГОТО

Совет парламентаринар Колумбида

ТАСС

Колумбиин конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй делегаци албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Белоруссиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. Е. Лобанок тус делегациие толгойлно.

Колумбиин конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын вице-президент Эрнандо Сегурра. ороной элдэб партинуудые түлөөлдэг конгрессэй гэшүүд уласхоорондын аэропорт дээрэ делегациие угтаба. Советскэ Союзһаа Колумбида байдаг элшэн сайд В. И. Андреев угтагшадай дунда байлсаа.

ВАШИНГТОН

Научно-техническэ харилсаа холбооной сесси

ТАСС

Научно-техническэ харилсаа холбооной талаар совет-американ хамтын комиссиин сесси эндэ нээгдээ. Наука, техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо академик В. А. Трапезников — совет, национальна эрдэм ухаанай жасын директор Г. Стивер американ делегациие толгойлно.

Нёдондо жэлэй май һарада Москвада баталагдаһан наука, техникын һалбаринуудта харилсаа холбоо байгуулха тухай СССР-эй правительствын, США-гай правительствын хоорондо хэгдэһэн хэлсээнэй үндэһөөр совет-американ хамтын комисси байгуулагдаһан байна. Гурбан үдэрэй турша соо Вашингтондо хүдэлмэрилһэн сессиин үедэ комисси хүдэлмэриин бүлэгүүдэй дурадхалнуудые хаража үзөөд, зарим һалбаринуудта харилсаа холбоо байгуулха зам хараалха юм.

ВЕЛЛИНГТОН

Н. С. Патоличев Шэнэ Зеландида

ТАСС

СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев түрүүтэй совет делегаци Шэнэ Зеландиин правительствын уряалаар эндэ ерэбэ.

ХАНОЙ

Хэлсээгээ эбдэһээр

ТАСС

Вьетнамдахи дай болиюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээе сайгон сэрэгүүд эбдэһээр гэжэ Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентство мэдээсэбэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ сайгон ябаган сэрэгэй подразделенинүүд Куангчи, Куангнам провинцинуудтахи сүлөөлэгдэһэн районуудта добтолһон байна. Тиихэдэнь артиллери, вертолёт тэдэниие дэмжэһэн байха юм.

Контум, Плейку провинцинуудта сайгон сэрэгүүд Парижадахи хэлсээе 120 дахин эбдэһэн байна. Тэйниньдэ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын мэдэлдэ байһан районуудые хархис хүсэнүүд артиллереэр буудаа.

Дүрбэн талын сэрэгэй хамтын комиссиин ажал ябуулгада сайгон захиргаан һаад тойбо татана.

ПРАГА

Экономическа харилсаа холбооной соведэй заседани

ТАСС

Уласхоорондын экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбооной талаар Чехословакиин соведэй заседани эндэ болобо.

1976—1980 онуудта СЭВ-эй гэшүүн оронуудай научно-техническэ харилсаа холбооной гол хараа шэглэлнүүд заседани дээрэ зүбшэлэгдэһэн байна.

БУЭНОС-АЙРЕС

КПА-гай ЦК-гай мэдүүлгэ

ТАСС

Байгша оной мартын 11-дэ үнгэргэгдэһэн бүгэдэ ниитын һунгалтын үедэ ороной президентээр һунгагдаһан Э. Кампорын правительствын ажал ябуулгые Аргентинын Коммунис парти (КПА) дэмжэхэ юм гээд КПА-гай ЦК-гай мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, банкнуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха, хашаха харшалха хуулинуудые болиюулха, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө түрмэдэ хаагдагшадые сүлөөлхэ, Кубатай, ДРВ-тэй. КНДР-тэй дипломатическа харилсаа тогтоохо гэһэн Э. Кампорын правительствын программые Аргентинын Компарти дэмжэхэ гээд документ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Империализмда эсэргүү тэмсэл хэхэ, СССР-тэй ба бусад социалис оронуудтай харилсаа холбоо байгуулха талаар Компарти ехэ оролдолго гаргаха байна.

ДАКАР

Бангладешэй хүн зоной тоо

ТАСС

Бангладешэй Арадай Республикын хүн зоной тоо бүридхэл нёдондо жэлэй ноябрьда түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө.

Дабтан дээрэ абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, мүнөө үедэ 75 миллион хүн Бангладешта ажаһууна. Энэ хадаа хүн зоной тоогоор дэлхэй дээрэ наймадахи орон болоно.

ВЕНЭ

Австриин министрэй мэдүүлгэ

ТАСС

«Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөө үнгэргэхэ тухай Австриин Федеральна правительство мэдүүлээ», — гээд Австриин гадаадын хэрэгүүдэй министр Р. Кирхшлегер, Австриин Социалис партиин Венэдэхи эмхиин эндэ үнгэргэгдэһэн конференци дээрэ элидхэл хэхэдээ, тэмдэглэбэ. Европо түбтэ амгалан байдал тогтоохо, харилсаа холбоо байгуулха шухала гээд тэрэ мэдүүлээ.

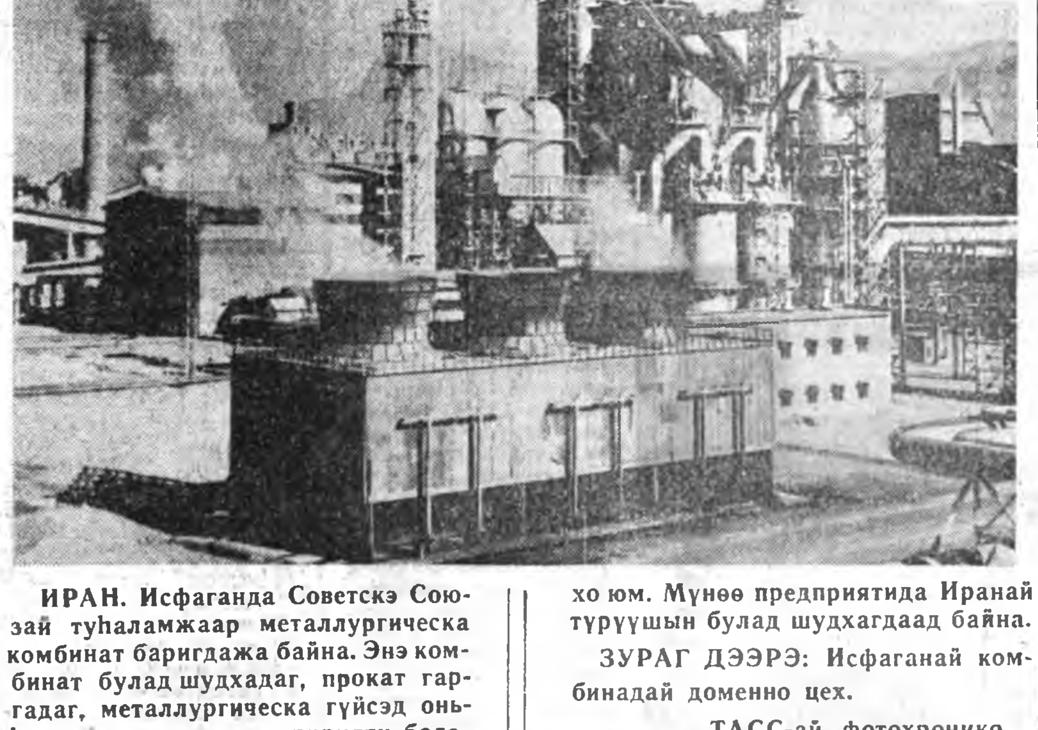
ПХЕНЬЯН

Харилсаа холбооной түсэб баталагдаба

ТАСС

Харин оронуудтай хани барисаа ба соёлой харилсаа байгуулха совет бүлгэмүүдэй холбоон, Корей-совет хани барисаанай бүлгэмэй хоорондо 1973 ондо харилсаа хэхэ түсэб эндэ баталагдаба.

Хани барисаанай, харилсан ажаллалгын түсэб баталалга хоёр ороной соёлой харилсаа холбоондо гайхамшагта ушар болоһониинь дамжаггүй гээд Корей-совет хани барисаанай бүлгэмэй Түбэй правлениин түрүүлэгшын орлогшо Тен Чун Гын, түсэб баталалгын баяр ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглээ. Корей ба совет арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсан ажаллалга хүгжэн һалбарха байха гэжэ найданабди гээд тэрэ мэдүүлбэ.

ИРАН. Исфаганда Советскэ Союзай туһаламжаар металлургическа комбинат баригдажа байна. Энэ комбинат булад шудхадаг, прокат гаргадаг, металлургическа гүйсэд ниһожоруулагдамал предприяти болохо юм. Мүнөө предприятида Иранай түрүүшын булад шудхагдаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Исфаганай комбинадай доменно цех.

ТАСС-ай фотохронико.

ПАРИЖ

Урда Вьетнамай талануудай зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүд

ТАСС

Вьетнамдахи дай болиюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээе баталһанай һүүлээр Урда Вьетнамай хоёр талын хоорондо зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые эхилэлгэ урда Вьетнамай арад зондо хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ эрхэ олгохын түлөө тэмсэлдэ шухала алхам болоно гэжэ зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадажа байһан Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациие толгойлогшо Нгуен Ван Хиеу пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ. Париж шадарай Сен-Клу гэжэ багахан хотодо Урда Вьетнамай хоёр талын түрүүшын уулзалгын һүүлээр энэ пресс-конференци үнгэргэгдэһэн байгаа. Вьетнамай асуудалаар Парижадахи хэлсээн Вьетнамда национальна эрхэ, Урда Вьетнамай арадай өөһэдөө өөһэдыгөө шиидхэхэ эрхэ олгохо байна гээд тэрэ тэмдэглээ.

Урда Вьетнамай хоёр талын хоорондо үнгэргэгдэһэн зүбшэлэлгын үедэ Парижадахи хэлсээнэй үндэһөөр Урда Вьетнамай дотоодын асуудалнуудые гүримшүүлхэ шухала зорилго шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ Нгуен Ван Хиеу заагаа.

Демократическа эрхэ сүлөө олгохо, үгээ ойлголсохо, сүлөөтэ ба демократическа һунгалта үнгэргэхэ гээшэ гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно гээд Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Эдэ асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула Вьетнамай дай болиюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээнэй бүхы дүримүүдые нарин нягтаар, хэлбэрилшэгүй бэелүүлхэ, али бүхы харата ябуулгануудые усадхан сараха шухала гээд тэрэ тэмдэглэһэн байна. Манай арадта арадай эрилтэ хүсэлэнгүүдтэ харюусаһан һайн һайхан зорилгонуудые түйлахын, эб найдамдалда дуратай олониитын эрилтэ хүсэлэнгүүдые бэелүүлхын тула Революционно саг зуурын правительство хүсэ шадалаа гамнахагүй юм гэжэ Нгуен Ван Хиеу тэмдэглээ.

Сайгон захиргаанай түрмэ түлшэдэ тамалагдан зобоогдожо байһан хүнүүдые сүлөөдэ гаргаха тухай асуудалые шиидхэхэ шухала гээд РЮВ-эй ВРП-гэй делегациин толгойлогшо хэлэһэн байна. Энээнгүйгөөр демократическа эрхэ сүлөө хангагдахагүй бшуу.

ЛОНДОН

Сэрэгэй бюджет һайшаагдаа

ТАСС

Сэрэгэй шэнэ бюджедые Англиин парламентын общинануудай палатадахи консервативна олонхид һайшааба. Энэ бюджедэй ёһоор, сэрэгэй гаргашануудта 523 миллион фунт стерлинг һомологдоно. 1973—1974 онуудай финансын жэлдэ Англида сэрэгэй ниитэ гаргаша аяар 4 миллиард фунт стерлингдэ хүргэгдэхөөр хараалагдана.

ФРАНЦИ. Парижда, Ехэ ордон соо ородой модон скульптурын выставкэ нээгдэбэ. Эндэ Эрмитаж, Третьяковско галерей, түүхын музей ба А. Рублевой нэрэмжэтэ музей болон Советскэ Союзай эгээ томо искусствын түбүүдһээ суглуулагдаһан зүйлнүүд табигдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкын нэгэ зал соо. Скульптор С. Д. Эрзягай 1930 ондо бүтээһэн Л. Н. Толстойн скульптурна портредэй дэргэдэ.

Кейстон—ТАСС-ай фото.

БАГДАД

Албанай хэрэгээр аяншалга

ТАСС

Уласхоорондын нефтиин монополинуудые ирак арадай илаһан ушарые албанай хэрэгээр Ирагта аяншалжа ябаһан Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Тхи Бинь халуунаар амаршалба. Колониализмда, империализмда эсэргүүгээр ирак арадай хэһэн тэмсэлэй хойноһоо Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство, Национальна фронт анхаралтайгаар адаглана гээд Нгуен Тхи Бинь, орон соогуур аяншалха үедөө Бабелдэ үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ. Ирак арадай тэмсэлые вьетнам арад халуунаар дэмжэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Вьетнамай арадта Ирагай хүргэһэн туһые Урда Вьетнамай Революционно саг зуурын правительство үндэреэр сэгнэнэ гээд Нгуен Тхи Бинь хэлэбэ.

ВАШИНГТОН

Уласхоорондын амгалан байдалай аша туһада

ТАСС

Буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хизаарлаха талаар түйлагдаһан амжалта уласхоорондын амгалан байдалай ба бүхы оронуудай арадуудай аша туһада совет-американ харилсаае саашадань һайжаруулха шухала арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно. 14 конгрессмен-республиканец хамтын мэдүүлгэ тунхаглуулхадаа, стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха тухай совет-американ хэлсээндэ гар табигдаһанһаа уламжалан, хоёр ороной хоорондохи этигэл найдабариие бэхижүүлгэдэ нүлөөлхыень американ правительствые уряалба.

Нёдондо жэлэй май һарада Москвада баталагдаһан стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хэлсээн буу зэбсэг гаргалгые хинаха арга олгоһон байна гээд конгрессменүүд тэмдэглэнэ.

ДЕЛИ

ИНДИРА ГАНДИИН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Инди Советскэ Союзтай нягта харилсаа холбоотой юм. Энэ адли тэгшэ эрхэдэ ба бэе бэеэ хүндэлэлгэдэ үндэһэлнэ гээд Индиин премьер-министр Индира Ганди, Лакхауда Уттар Мрыдеш штадта болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ. Советскэ Союзтай хэһэн хани барисаамнай бэеэ даһан гадаадын политика бэелүүлхэдэнь, Индидэ һаад тойбо татанагүй гээд Индира Ганди хэлэбэ.

Социально - экономическа хубилалтын замаар Индиин дабшалтада эсэргүүгээр орон доторой хархис хүсэнүүдэй, партинуудай хэһэн харата ябуулгануудые Индира Ганди эрид буруушаагаа.

САГАЙ УЛАРИЛ

Республика доторнай мүнөөдэр үүлэтэйшэг байха, хойто аймагуудаар багаханаар саһан орохо, бордоһолхо. Баруун хойноһоо секундын 10—14 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Температура 2 градус хүйтэнһөө 2 градус дулаан болохо. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 8—10, үдэртөө 0—2 градус хүйтэн болохо.

Мартын 23—27-до республика доторнай үүлэтэйшэг байха. Мартын 23—25-да саһан орохогүй. Баруун тээһээ секундын 3—7 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Мартын 26—27-до зарим газарнуудаар багаханаар саһан орохо, баруун хойноһоо секундын 12—17 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Температура һүниндөө 9—14, үдэртөө 2 градус хүйтэнһөө 3 градус дулаан болохо.

ЕХЭ ШҮҮБЭРИ...

ХОРИ. (Б. Лайдапов, манай штатнабэшэ корр...). Байгша оной шүүбэрита ...рейн түрүүшын тиражай ...дагдахада ехэ шүүбэрида ...һан золто билетүүд Хориин... бэй нөөсэлгын кассада ор... Жэшээлхэдэ, КПСС-эй рай... мой хүдэлмэрилэгшэ Н. Ф. ...бикова 1.400 түхэриг... «Урал-3» түхэлэй мотоц... аймагай «Сельхозтехника»... гадэлэй хүдэлмэришэн А. ... Казеванова, аймсоведай ... альна тэдхэмжын таһагай ... дэлмэрилэгшэ А. С. Яковл... гэгшэд 250 түхэригэй ... дильник, нөөсэлгын касс... хүдэлмэрилэгшэ Д. Жалс... 82 түхэригэй хибэс, Т... тосхоной пенсионер Д. Г. ... санов 300 түхэриг мүнгэ, ... магай элүүрые хамгаалгын ... һагай хүдэлмэрилэгшэ Д. ... затова радиоприёмник ...

11, 13, 22, 23, 41, ...

«Спортлотогой» Ташк... хотодо мартын 20-до ... гэгдэһэн наймадахи тир... да иимэ номернууд ... гэжэ «Спортлотогой» Бур... дай зональна управлени ... дээсэнэ.

Удаадахи, юһэдэхи ... мартын 30-да Рязань ... үнгэргэгдэхэ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА.

«Орбита» харуулна. 19.00 — «Время» мэдээсэлэй програм... 19.30 — Үнгэтэ телеви... ни. Залуу дуушадай ... церт. 20.15 — «Тайна ... Красных камней» — ... левизионно уран һай... най фильмын преме... (3-дахи сери). 21.... «Хүгжэмтэ уулза... нууд.» 21.50 — «Бол... земля» — телевизио... документальна фил... 22.45 — Техническэ ... һарлал. 22.55 — «Ир... ская история» — теле... зионно уран һайха... фильмын премьерэ (1-... хи сери). 24.00 — «... мя» — мэдээсэлэй ... грамма. 00.30 — «Ир... ская история» (2-... сери).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна. 19.00 — Мультфильм. 19.50 — «Струны ст... тий» гэһэн телевизион... фильм. 20.30 — «Выст... на перевале Карац...» уран һайханай фильм.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54 приёмная — 54-93, зам. редактора — ..., зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, ... ответ. секретаря — 66-76. отделы: партийной ...ни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — ..., культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — ..., информации — 34-05. общественная приёмная — ..., машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

 ● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-04380. Заказ № ...